

O OPOMINU GENERALNEGA KOMISARJA DEVINSKO-NABREŽINSKEMU ŽUPANU

Zgovoren dokaz nerazumevanja manjšinske problematike

Opomin v zvezi z množičnim naseljevanjem beguncev v nabrežinsko občino - Županov odgovor odobril občinski svet na izredni seji

Na izredni seji devinsko-nabrežinskega občinskega sveta, ki je bila v ponedeljek 18. t. m., je župan Škrk prebral pismo — opomin, ki mu ga je v zvezi z gradnjo begunskega naselja v Sesljanu pred kratkim poslal generalni vladni komisar dr. Mazza z izrecnim naročilom, naj ga prečita na javni seji.

Z vsebino pisma — opomina je bila tako obveščena tudi širša javnost, za kar moramo dr. Mazzi pravzaprav biti hvaležni, kajti že na prvi pogled je jasno, da se njegova izvajanja ne tičejo samo nabrežinskega župana in tamkajšnje občinske uprave, temveč celotne slovenske manjšinske problematike v Italiji. Pismo namreč med drugim omenja več vprašanj, ki jih slovenska manjšina smatra za naravnost življenjske važnosti za svoj obstoj in razvoj, ki pa jih najvišji predstavnik italijanske vlade v Trstu drugače tolmači, kot jih tolmači manjšina, in ki jih skuša tudi drugače reševati.

VSEBINA OPOMINA

Dr. Mazza očita županu, kako ni vselej dokazal, da se pri izvrševanju svojih dolžnosti strogo ravna po državnih zakonih. Očita mu nadalje, da se ni vselej znal otresti »nazadnjaških predsodkov«, ki škodujejo »rednemu in mirnemu poteku družbenega življenja« v občini.

To naj bi župan — pravi generalni komisar — zlasti dokazal s tem, da je najprej Ustanovi za pomoč julijskim in dalmatinskim beguncem nezakonito zavrnil prošnjo za gradnjo novih 268 stanovanj v Sesljanu, in s tem, da se pred kratkim ni hotel pokoriti celo razsodbi najvišjega upravnega sodišča, zaradi česar je bila prefektura prisiljena, da sama vzpostavi zakonitost.

Drug dokaz županovega krivičnega ravnanja naj bi bila pritožba, ki jo je župan skupno z ostalimi svetovavci slovenske narodnosti poslal mešani italijansko-jugoslovanski komisiji za manjšine. Ta vloga — nadaljuje dr. Mazza — vsebuje »samovoljne, očitno neutemeljene in neresnične trditve o kočljivih vprašanjih, ki bi jih moral mnogo pazljiveje in bolj premišljeno proučiti, kdor zavzema kako javno funkcijo«.

Generalni komisar se pri tem sklicuje na tisti del pritožbe, kjer je rečeno, da se z gradnjo begunskih naselij krši 7. člen posebnega statuta londonske spomenice, ki pravi, da »se ne smejo spreminjati meje upravnih enot z namenom, da se ogražajo njihova narodnostna sestava. Sklicuje se

hkrati na trditev, da je v devinsko-nabrežinski občini v teku dejavnost, katere cilj je raznarodovanje Slovencev.

»PRAVICE ZASCITENE«

»Dobro vam je znano — poudarja dr. Mazza — da se meje devinsko-nabrežinske občine niso v ničemer spremenile. Zato naspotna trditev ne more ničesar drugemu služiti, kot namenu, da se potvori resnica.« Če bi bilo nadalje res, kar se trdi o raznarodovanju, bi to pomenilo kršitev 6. člena ustave, v katerem najde »zaščita narodnih manjšin prvo in najvišje jamstvo«. Res pa je, da je tudi »ta trditev neutemeljena in pristranska«.

Slovenska manjšina — nadaljuje generalni komisar — se sme svobodno posluževati vseh tistih osnovnih pravic, s čimer se dejansko izvaja načelo o očuvanju njenega narodnostnega značaja in njenega kulturnega razvoja. To ji je tudi zajamčeno v obliki državne denarne pomoči.

Če se kljub temu še govori o raznarodovalni dejavnosti, si kaj takega ni mogoče drugače razlagati, kot da se hočejo namenoma in umetno zanetiti ter poglobiti nesoglasja med Italijani in Slovenci. Posledica takega delovanja naj bi bili mladinsko protestno zborovanje v Nabrežini in nekateri napisi, ki so se baje pojavili ob občinskih cestah.

Župan je na opomin takole odgovoril

Najprej je zavrnil splošno obtožbo, češ da se pri izvrševanju svojih dolžnosti ni vselej ravnal po obstoječih zakonih in da se ni vselej znal otresti »nazadnjaških predsodkov«. Poudaril je, kako se je vedno trudil, da bi bilo njegovo delovanje v skladu z zakoni, in kako je zlasti skrbel, da bi nepristransko opravljal svoje dolžnosti v korist vseh prebivalcev ne glede na njihovo narodnost.

Pojasnil je nato, da je prošnjo za gradnjo 268 stanovanj v Sesljanu prvič odbil njegov predhodnik, in sicer z utemeljitvijo, ki jo je odobril tudi občinski svet. Glede razsodbe državnega sveta je pripomnil, da je najvišje upravno sodišče proglasilo županov ukrep kot nezakonit, ker je sklicevanje na posebni statut londonskega sporazuma brez pravne osnove.

CEMU 7. ČLEN

O tem, kar generalni komisar trdi v zvezi s 7. členom posebnega statuta, pa je župan

»ŠOVINIZEM«

Dr. Mazza nato ponovno poudarja, da so koristi in pravice manjšine povsem zaščitene z demokratično ureditvijo države in da niso v nobeni nevarnosti. Županovo stališče bi zato bilo »navdahnjeno po šovinizmu, kar je toliko bolj vredno obsodbe, ker je naperjeno proti mirnemu istrskemu ljudstvu, ki ne zahteva nič drugega, kot da si na Tržaškem postavi nov dom.«

»Tudi če Vi (župan) — zaključuje generalni komisar — težko razumete takšne bolesterne okoliščine, ker nimate nobenega osebnega izkustva, kot ga tudi nima noben pripadnik slovenske manjšine, bi bilo verdarle zaželeno, da bi pokazali večje razumevanje, združeno s čutom resnične in odkritosrčne človečanske vzajemnosti, ki je prvi pogoj za mirno sožitje med državljani različne narodnosti.« »Stališče, po katerem ste se doslej ravnali, vodi k pravemu pravcatemu podžiganju plemenske mrznje, kar se sme tudi po zakonu kaznovati, ker lahko moti javni red in škoduje dobrim odnosom z neko tujo državo.«

»Opozarjam Vas (župana) zato, da se bolj zavedate dolžnosti, ki so združene z vašimi nalogami. Če se pa bodo dogodki, ki sem jih omenil, ponovili, Vas opominjam, da bom primoran brez predhodnega sporočila sprejeti tisti stroge ukrepe, ki jih predvideva zakon.«

med drugim dejal: »Ta člen ni bil po mojem skromnem mnenju — in z menoj soglašajo vsi slovenski svetovavci in ne samo ti — zato vključen v posebni statut, da bi se enostavno prepovedale spremembe upravnih enot, torej tudi devinsko-nabrežinske, temveč da se ne bi spremenila narodnostna sestava omenjenih upravnih enot. Le če tako tolmačimo to določilo, spoznamo, da je bilo upravičeno vključeno v tisto važno listino.« »Da pomeni sprememba narodnostne sestave devinsko-nabrežinske občine raznarodovanje — čeprav z mirnimi sredstvi — slovenske skupnosti, pa se mi zdi, da ni potrebno tu ničesar novega pripomniti.«

NEUPRAVIČENE OBTOŽBE

Župan nato zavrača očitek, da bi njegovo ravnanje navdihoval šovinizem in da sta njegovega obnašanja krivi pomanjkanje osebnega izkustva, nerazumevanje za usodo

(Nadaljevanje na 2. strani)

RADIO TRST A

• **NEDELJA**, 24. junija, ob: 9.00 Kmetijska oddaja; 9.30 Slovenske zborovske skladbe; 10.00 Prenos maše iz stolnice Sv. Justa; 11.30 Oddaja za najmlajše; »O Skočjanskem zakladu«, kraška pripovedka (Dante Cannarella - Jadviga Komac), igrajo člani RO; 12.15 Vera in naš čas; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj — Odmevi tedna v naši deželi; 14.45 Veseli Dolski trio; 16.00 Popoldanski koncert; 17.00 Tvorica sanj, obzornik filmskega sveta; 18.30 Goriški obiski: »Doberdob«; 19.15 Nedeljski vestnik; 21.00 Ljudska opravila in opasila — Niko Kuret »Sijaj, sijaj sončece«; 22.00 Nedelja v športu.

• **PONEDELJEK**, 25. junija, ob: 18.30 Glasba 18. stoletja; 19.00 Znanost in tehnika — Slavko Andree: »Telekomunikacije Evropa - Amerika s pomočjo satelitov«; 20.30 Iz glavnih italijanskih opernih gledališč — Giuseppe Verdi: »Otello«, opera v štirih dej.

• **TOREK**, 26. junija, ob: 18.00 Radijska univerza — Giuseppe Montalenti: Zakaj smo podobni svojim roditeljem: »Geni in kromosomi«; 18.30 Iz italijanskega glasbenega ustvarjanja: »Beneške glasbene šole v 18. stoletju«; 19.00 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše; 21.00 Drame in epopeje našega stoletja — Saša Martelanc: »Madžarska rapsodija«; 21.30 Koncert pianista Angela Kessissoglouja — Bach: Kromatična fantazija in fuga v d-molu, Haydn: Variacije v f-molu; 22.00 Obletnica tedna — Rado Bednarik: »Ob 50-letnici uvedbe splošne volivne pravice v Italiji«.

• **SREDA**, 27. junija, ob: 18.30 Italijanski operni pevci: »Lina Pazzliughi in Anita Cerauetti«; 19.00 Zdravstvena oddaja (dr. Milan Starc); 20.30 »Minalski prodajavci«, igra v treh dej. (Ottiero Ottieri - Maks Šah), igrajo člani RO.

• **ČETRTEK**, 28. junija, ob: 18.00 Radijska univerza — Maks Šah: Ekonomska geografija Zah. Evrope: »Iberski polotok«; 19.00 Lepo pisanje; 20.30 Simfonični koncert. Približno ob 21.00 Književnost — Manica Lobnik in njen roman »Ledinčani«, ocena Martin Jevnikar. Približno ob 22.00 Umetnost — Mara Kalan: »Alejadinho, slavni brazilski slikar«.

• **PETEK**, 29. junija, ob: 8.30 Slovenski narodni motivi; 10.00 Prenos maše iz stolnice Sv. Justa; 11.20 Oddaja za najmlajše: »Trije godci«, mladinska zgodba (Ivan Matičič), igrajo člani RO; 14.40 Vokalni duet z ansamblom »Beneški fantje«; 15.00 »Ljubno češnjevo drevo«, radiofonska idila (Enrico Bassano - Dario Martini - Nada Konjedić), igrajo člani RO; 17.00 Tržaškemu skladatelju Vasiliju Mirku v spomin (Ubaldo Vrabec); 18.30 Skladbe italijanskih sodobnih avtorjev; 19.00 Šola in vzgoja — Theuerschuh Ivan: »Naše šolske razstave«; 20.30 Gospodstvo in delo; 21.00 Koncert operne glasbe; 21.00 Novele 19. stoletja — Josip Jurčič: »Uboštvo in bogastvo«; 21.30 Šoštakovič: Preludij in fuga v C-duru, op. 87 št. 1, Preludij in fuga v d-molu, op. 87 št. 24.

• **SOBOTA**, 30. junija, ob: 14.40 Jugoslovanske ritmične poveljke; 15.30 »Tragik po silki«, »Škodljivost tobaka« in »Labodji sneg«, tri enodejanke (Anton Pavlovič Čehov - Janko Moder). Izvedba: Modest Sancin; 17.45 Dante Alighieri: Božanska komedija — Nebesa, 33. sneg. Prevod A. Gradnik, pripravi B. Tomažič; 18.30 Jazz panorama; 19.00 Sestanek s poslušavkami; 20.00 Športna tribuna; 20.30 Teden v Italiji; 20.40 Zbor »Jacobus Gallus« iz Trsta.

TEDENSKI KOLEDARČEK

24. junija, **nedelja**: Janez Krstnik
25. junija, **ponedeljek**: Viljem
26. junija, **torek**: Janez in Pavel
27. junija, **sreda**: Ema Krška
28. junija, **četrtek**: Leon
29. junija, **petek**: Peter in Pavel
30. junija, **sobota**: Spomin sv. Pavla

AMERIKANCI UŽIVAJO MANJ JAJC

V zadnjih 10 letih je padla srednja letna potrošnja jajc v ZDA za 17%, čeprav se je cena prodaji na drobno znižala za 21%. Ostanke pa srednja potrošnja še vedno zelo visoka, saj uporabi vsak Amerikanec še vedno 326 jajc na leto ali skoraj vsak dan po eno. Celokupna potrošnja jajc v ZDA znaša 1/3 svetovne proizvodnje.

Zgovoren dokaz nerazumevanja manjšinske problematike

(Nadaljevanje s 1. strani)

Istranov itd., kar naj bi privedlo celo do podžiganja plemenske mrznje. »Prepričan sem — pravi g. Skrk —, da tako sklepate, ker ste bili namerno netočno obveščeni bodisi o dogodkih bodisi o osebah; tako obveščanje pa spominja na znano basen o volku in jagnjetu. Tako jaz kot moji predhodniki in vsi slovenski svetovavci devinsko-nabrežinske občine ter vse slovensko ljudstvo v občini smo kljub skrajno bridkim izkušnjam in čeprav v nujni obrambi svojih svetih pravic ob vsaki priložnosti dokazali iskreno razumevanje in solidarnost z begunci, ki so se naselili v občini. Zavedali smo se namreč, da do teh razmer ni prišlo po krivdi ali volji beguncev.«

BRIDKE IZKUŠNJE

»Dovolite mi nekaj besed — nadaljuje župan — v zvezi z vašimi trditvami, da nimam bridkih izkušenj. Predolgo bi bilo, če bi hotel tu govoriti o zelo žalostnih izkustvih, ki so jih doživeli podpisani in slovensko ljudstvo teh krajev. Ali veste, gospod komisar, kolikšne žrtve so tukajšnji Slovenci dali v dolgi dobi fašizma, ko je bilo prepovedano govoriti slovenski, ko je bilo podpisanemu in vsem Slovincem prepovedano obiskovati slovensko šolo in ko je bilo že to, da je bil nekdo Slovenec zadosten razlog, da so ga pognali iz službe, da so ga zaprli ali da je moral v izgnanstvo?«

»Ali morete, g. komisar, sploh soditi o izkušnjah slovenske manjšine, ne da bi poznali dramatično zgodbo tistih, ki so jim uradno spremenili očetna imena, tistih, ki so bili obsojeni na obstrukcijo samo zato, ker so bili Slovenci? Ali veste, g. komisar, koliko Slovencev iz naše občine je izgubilo

vse, kar so imeli, kolikim so bili požgani domovi (od 13 vasi naše občine so bile 4 popolnoma požgane in porušene), kolikim so bili otroci ali starši deportirani, pomorjeni zaradi najbolj divjaške politike fašizma, nacizma in rasizma?«

Župan nato poudarja, da se plemenito načelo o zaščiti manjšin, ki je proglašeno v 6. členu ustave, doslej še ni izvedlo, ker niso bili izdani posebni izvršilni zakoni. Glede protestne manifestacije v Nabrežini pa pravi takole: »Kot vam je znano, pobude za te manifestacije nisem dal jaz, bile pa so znak protesta proti imenovanju komisarja, ki ga vsekakor nisem jaz napovedal in ki je izdal dovoljenje za gradnjo stanovanj v Sesljanu.«

BREZ POPUŠČANJA

Župan končno sprašuje, kako ga more generalni komisar obtoževati podžiganja k plemenski mrznji zaradi nekega napisa, ki bi ga brez obotavljanja obsodil, če bi se bil res pojavil. Vendar je znano, da so se po tržaških ulicah ponovno pojavili mnogo bolj žaljivi napisi na račun Slovencev in da se je uprizarjala celo rasistična gonja, so se napadali slovenski dijaki ter slovenske ustanove in so se oskrunili spomenik, padlim.

Župan pa takole zaključuje svoj odgovor: »Potem ko sem Vam g. generalni komisar, vse to pojasnil, zagotavljam, da bom kot doslej tudi v prihodnje opravljal svoje dolžnosti v korist vsega prebivalstva v občini ne glede na narodnost, brez kakršnegakoli popuščanja in v polnem spoštovanju državnih zakonov.«

Kot poročamo na 4. strani, je vsebino odgovora odobril tudi občinski svet.

Podružabljenje elektrarn

Vlada je v ponedeljek odobrila zakonski načrt za nacionalizacijo celokupne proizvodnje električne energije. Vse elektrarne, ki proizvajajo več kot 10 milijonov kWh (kilovatnih ur), bodo odslej naprej spadale pod državno Ustanovo za električno energijo (Ente per l'energia elettrica). Dosedanja podjetja bodo prejela v teku desetih let odškodnino s 5,5 odstotnimi obrestmi. Posebne določbe branijo pravice nameščenec, ki bodo še nadalje ostali na svojih mestih.

Z odobrenjem zakona, ki pomeni odločilen poseg države v zasebno izkoriščanje obče socialne gospodarske panog, so sredinsko

levičarske struje dosegle kar so zahtevale kot protiuslugo za sodelovanje pri vladni politiki. V prvi vrsti smatrajo to kot svoj uspeh socialisti in socialni demokratje Srednje in desno krilo v demokratski stranki pa še vedno ugovarjajo podružabljenju, češ da nasprotuje načelom zasebne gospodarske inicijative. Še bolj ostri so v tem pogledu liberalci, ki stojijo na stališču proste gospodarske tekme.

Z novim zakonom pa še ni rečeno, da bodo potrošniki plačevali nižjo ceno za tok. Bistvena razlika med prejšnjo in sedanjo proizvodnjo je ta, da bo odslej razpolagala država z ogromnimi dobički, katere so si doslej delili zasebni gospodarji elektrarn.

ZNAČILEN JUBILEJ

Nedavno tega je obhajal šestdesetletni rojstva dr. Josip Tischler, poleg Valentina Inzka, eden izmed voditeljev koroških katoliških Slovencev. Dr. Josip Tischler je študiral srednjo šolo v Celovcu in se nato vpisal na univerzo na Dunaju. Po kratki profesuri na državni ralki je postal ravnatelj na novo ustanovljeni gimnaziji v Celovcu, ki jo je avstrijska vlada dala Slovincem. Iz tega zavoda prihaja manjšini nov rod, za katerega gre vsa zasluga dr. Tischlerju.

NOVA KUGA

Po podatkih mednarodne organizacije za zdravstvo umre v Pakistanu vsako leto 50 tisoč ljudi na malariji. Nad deset milijonov, to je ena petina vseh prebivalcev te velike indijske države, jih je stalno bolnih na tej bolezni. Škoda, ki jo vsako leto prizadeva malarija Pakistanu, je preračunana na 65 milijard naših lir. Mednarodna zdravstvena organizacija pripravlja večleten načrt za iztrebljenje malarije v okuženih krajih.

Nenaden preobrat v Alžiriji

V nedeljo zvečer so Alžirci poslušali po tajnem radiu sporočilo: »Vrhovno poveljstvo OAS je dalo vsem podrejenim ukaz, da prenehajo danes opolnoči z bojem«. Zmagali sta pamet in razsodnost politikov nad vojnimi hujskami.

Predsednik začasne alžirske vlade Farès in njegov ožji politični sodelavec dr. Mostefai sta se začela tajno pogajati za premirje s političnim predstavnikom OAS Jean Jacques Susinijem že 1. junija. Po 14 dneh so razgovori privedli do dobrih zaključkov na sledeči podlagi: francoski nacionalisti prenehajo z vsemi napadi; pozovejo Fran-

coze, ki so se začeli množično izseljevati v Francijo, naj ostanejo v Alžiriji. Alžirska osvobodilna fronta pa se zaveže, da prizna amnestijo vsem povzročiteljem atentatov pred 17. junijem; prizna pravico francoskim naselnikom do sorazmernega števila mest v alžirski varnostni službi in potrjuje vsem Francozom v Alžiru vse državljske pravice.

O pogajanjih je bil stalno obveščen tudi De Gaulle, ki je že v nedeljo popoldne v svojem govoru v Montbliardu povedal: »Ne motim se, če vam povem, da je današnji dan odločilen za sporazum med mohamedanskim in krščanskim prebivalstvom Alžirije.«

Upirali se bodo morda tej pametni politiki miru še nekateri polkovniki v Oranu in Constantini. Njih odpor proti koncu krvave žaloigre v Alžiriji je pa že danes brezuspešen.

POGUMEN MORNAR

Danes teden je odplul iz Trsta, namenjen v Avstralijo, mornar svoje vrste. Angleški stavbenik Edgar Mc Inley namerava prebroditi dolge milje preko oceanov v lahkem gumijastem čolniku. Ladjica tehta komaj nekaj kilogramov in se kar zlahka zloži v nahrbtnik. Kako bo kljubovala morskim viharjem, je seveda drugo vprašanje. Drzni pustolovec pravi, da bo zmogel dolgo pot v dveh letih. Poguma ima dovolj, saj je star šele 27 let.

PROCES PROTI EICHMANNOVEM SODELAVCU

Pred sodiščem v Frankfurtu se je te dni začel proces proti Ottu Hunscherju, bivšem uradniku gestapa in tesnem sodelavcu vojne zločinca Eichmanna. Hunschl je odgovoren za smrt 1200 madžarskih Židov, ki so jih na njegov ukaz zaprli v zloglasnem taborišču Auschwitz in jih obsodili.

Na procesu bodo zaslišali 15 prič.

Ne diši vojaška suknja

V milanskem nabornem okrožju so že nekaj časa sem opažali, da je med obvezanci letnika 1941 vedno več nesposobnih za vojaško službo. Začela se je tajna preiskava, ki je dognala, da so se sinovi bogatih staršev kar odkupili. Plačali so do 300 tisoč lir ali več, pa so bili pripoznani kot nesposobni za vojaško suknjo. Potrebne oprostilne listine je pripravljala neki narednik-vodnik, ki je pri omenjeni vsoti dovolil komu tudi poseben popust, če mu je dotičnik pripeljal drugega klienta. Za reveže seveda ni šlo, za tistega podčastnika je pa sleparija pri naborih tekla skoro štiri leta.

UKRADENE ZLICE

Nenavadna tatvina se je pripetila prejšnji teden na neki rimski postaji. Na slepem tiru so popravljali železniške voze predsedniškega vlaka. Spretni tatovi so preplezali postajno ograjo, razbili šipe jedilnega voza in pokradli ves namizni pribor. Tatvina je zelo velika, ker so žlice, vilice in noži iz težkega srebra in deloma iz zlata. Pri vsej zadevi je čudno le to, da ni železniška uprava poskrbela, da se srebrnina spravi na varno, preden gre voz v popravilo. Še bolj čudno pa je, da niso vsi stražniki okoli vozov ničesar slišali in ne videli.

NESREČEN ROD

Francoski listi so že pred enim tednom opozorili javnost o novi nevarnosti za bodoči človeški rod. Porodnice v Italiji, Nemčiji in Franciji vedno bolj uporabljajo pomirjevalno sredstvo »thalidomide«. Posledice so pa kar grozne, ker se rodijo otroci spački, takozvani »fokomeli« brez rok.

V Turinu se je v zadnjih 40 dneh rodilo kar pet takih nesrečnežev. V Nemčiji je pa takih slučajev že nad 3000. V Italiji je zdravstveno ministrstvo šele ta teden ukinito prodajo omenjenega pomirjevalnega sredstva.

Spet plašijo

Na kitajski obali nasproti Formoze se zopet zbirajo čete in letala Maotsejeve republike. Pripravljenih imajo že na stotine džunk, da se prepeljejo na bližnja otoka Quemoy in Matsu, ki pripadata nacionalistični Kitajski.

Ameriško vzhodno azijsko brodovje, ki šteje 123 ladij in tri velike letalonosilke, je že pripravljeno, da prepreči komunistični udar na Formozo. Kljub vojaškim pripravam Pekinga so nekateri politični krogi še vedno mnenja, da skušajo kitajske oblasti le odvrniti poglede na zelo slabo gospodarsko stanje v deželi; po drugi strani pa, je to menda le odgovor na Čangkajšekove grožnje, da se bo on izkrcal na kitajski obali.

Prodorna iznajdba

Naša doba se sme upravičeno ponasati s tremi iznajdbami, ki so odprla še neslutena pota z razvoju tehnike. Te so: radar, penicilin in izum reakcijskega pogona.

Zdaj se je pridružila še četrta iznajdba, ki bo morda spremenila kar celotno naše vsakdanje življenje. Angleška znanstvenika Stacey in Tatlow sta iznašla posebno kemično sestavino iz apnenčastega fluorura, ki je zelo odporna proti vročini in kislinam. V spojin s karbonijem in z nafto pa da na tisoče novih kemičnih snovi od plinov, olj, maščobe do trdih snovi. Nove snovi bodo izpodrinile vse dosedanje plastične. Iz njih bodo izdelovali sintetično blago za obleke, nove plastične izdelke za hiše in tovarne, zračnice in plašče za kolesa ter celo vrsto farmacevtskih izdelkov; celo aspirin in mazilna olja. Ker se temeljne sestavine teh kemičnih spojin nahajajo v naravi v precejšnji množini, bodo tudi izdelki iz njih zelo poceni. Lesni, volneni in bombažni izdelki bodo šli kar iz porabe.

NOV BLOK

Severno-afriške in sudanske države pripravljajo nov gospodarski in politični blok. V soboto so na posvetovanju v Kairu sklenile, da ustanovijo skupno afriško trgovinsko področje, ki bo začelo delovati v januarju 1963. V načrtu imajo tudi afriško enotno banko in plačilno unijo.

Na istem zasedanju so tudi izbrali glavno mesto republike Ghana Akro za sedež glavnega vojaškega stana omenjenih afriških držav. Vrhovni poveljnik je egiptovski general Mohamed Fausi. Glavni tajnik je pa maroški general.

V novem bloku so povezani Maroko, Egipt, Alžirija, Gvineja, Mali in Ghana.

Angleščina se širi

Po navadi je usoda jezikov taka, da s propadom države, shira tudi njen jezik kot občevelni. Vsaj tako se je zgodilo pri rimski državi. Anglija in angleščina pa tvorita v tem pogledu veliko izjemo. Svetovni britanski imperij je dejansko že zginil. Nje govi sestavni kolonialni deli so proglasili svojo neodvisnost. Angleški jezik je pa v vseh nekdanjih kolonijah še vedno ohranil veljavo.

V Indiji velja še danes angleščina kot poluradni jezik. Vzrok je prav razumljiv. Skoro enako število milijonov Indijcev uporablja kot občevelni jezik Hindi, Bengali ali Marathi. Ko sta slednji dve jezikovni skupini zvedeli, da hočejo proglasiti hindujsčino za uradni jezik, sta se uprli. Zato so spet začeli uvajati angleščino kot uradni jezik.

Še bolj čudno je, da se je isti slučaj zgodil v Indoneziji, kjer bi prej pričakovali, da se bo uveljavila prejšnja holandsčina. Na Malajskem otočju je najbolj razširjen jezik Bahasa. Ne more pa prodreti kot enoten državni jezik, ker se mu upira sto drugih narečij. Ker je holandsčina za

sovražena, so začeli uvajati angleščino kot uradni jezik.

Nove črnske afriške države se tudi ne morejo zediniti za eno ali dve domači narečji, ki sta najbolj razširjeni. To sta suaheli v Vzhodni in haussa v Zapadni Afriki. Vseh jezikov so pa v Afriki našli nad 800. Mnogi izmed teh sploh nimajo izrazov za abstraktne in tehnične pojme. Tu je zopet prišla na pomoč angleščina, ki se tudi po črnem kontinentu zelo širi.

Iz vseh navedenih vzrokov računajo, da je danes angleščina še bolj razširjena kot kitajščina. Upoštevati je treba, da govori angleščino 250 milijonov ljudi kot svoj materni jezik v Angliji in vsej Severni Ameriki, drugih 250 milijonov jo pa uporablja kot občevelni ali uradni jezik. To skupaj 500 milijonov ljudi. Kitajsko osrednje narečje, mandarinsčino, govori manj ljudi, in sicer 400 milijonov. Nato sledijo v vrstnem redu po razširjenosti uporabe: hindujsčina, španščina, ruščina in nemščina.

Francoščina, ki je bila še pred prvo vojno jezik diplomacije in kulture, povezuje danes le še 65 milijonov ljudi.

Tržaškega

Občinski svet o komisarjevem opominu

Kot poročamo na 1. strani, je na pone-deljkovi izredni seji občinskega sveta žu-pan Škrk prebral opomin, ki mu ga je v zvezi z gradnjo begunskega naselja v Se-sljanu, poslal generalni komisar dr. Mazza. Zatem je župan prebral svoj odgovor in naprosil svetovavce, naj izrazijo svoje mne-nje.

K besedi so se oglasili odbornik Colja za NSZ, odbornik Terčon za SDZ, odbornik Markovič za KPI in odbornik D. Legiša za SKSZ, ki so izrazili županu solidarnost in odobrili vsebino odgovora. Predstavnik SKSZ je med drugim poudaril tele misli:

»Neizpodbitno dejstvo je, da so bili vsi dosedanja ukrepi našega župana in večine občinskega sveta v zvezi s spornim vpraša-njem trdno osnovani v obstoječi zakono-daji. Tako je bil v enotnem besedilu občin-skega in pokrajinskega zakona osnovan sklep, da bo župan pred državnim svetom po svojem pravnem zastopniku branil ute-meljitev, s katero je bila Ustanovi za po-moč julijskim in dalmatinskim beguncem zavržena prošnja za gradbeno dovoljenje.

Ne ustreza resnici, da se župan ni hotel pokoriti razsodbi državnega sveta, temveč je res, da je prošnjo omenjene ustanove odbil, sklicujoč se pri tem na določbe re-gulacijskega načrta, ki je medtem postal pravomočen.

O utemeljenosti in zakonitosti te zadnje motivacije pa nista pristojna, da razsodita prefekt ali prefekturni upravni odbor, tem-več samo državni svet kot sodni organ.

Ta županov ukrep pa ni mogel biti v na-sprotju z dejstvom, da so devinsko-nabre-žinski občinski svetovavci vložili pritožbo na mešano italijansko-jugoslovansko komi-sijo. V pravilniku te komisije je namreč določeno, da se smejo pripadniki manjšine nanjo obračati samo potem, ko so izčrpali vse postopke, ki jih predvideva notranja zakonodaja. To pa se je zgodilo v trenutku ko je državni svet proglasil, da je župan nezakonito zavrnil prošnjo za gradbeno do-voljenje.

V opominu se besedilo te pritožbe graja. V tej zvezi želim poudariti, da presoja be-sedila te pritožbe spada v pristojnost me-šane komisije, in bi zato ne smela biti predmet razprave nadzornih oblastev ali celo predmet njihovega grajanja. In to tudi v primeru, da bi bile določene trditve v na-ši vlogi neosnovane, kar seveda po našem niso.

Mladinsko zborovanje v Nabrežini je bilo zakonito sklicano, je redno potekalo in se je redno zaključilo. Bilo je izraz volje in hotenja našega ljudstva, ki ima po vseh pisanih in nepisanih zakonih pravico, da s pisano in govorjeno besedo demokratično izraža svoje zahteve in potrebe ter da tudi protestira, kadarkoli sodi, da so v nevar-nosti njegove pravice, in kadarkoli ugotovi, da se kršijo prostovoljno sprejete medna-rodne obveznosti.

Zato sodim, da je s tem pismom gene-ralni vladni komisar presegel meje pristoj-nosti in oblasti, ki mu jih daje zakon, kar nikakor ne more biti v skladu z ureditvijo

pravne države.

Skupina, kateri pripadam, je in bo tudi v bodočnosti zahtevala, naj se dokončno uredi manjšinsko vprašanje, kajti prav to pismo je najzgovornejši dokaz, kako pereča in neodložljiva je potreba, da se končno izvede člen 6 ustave. Ta je sicer plemenito in pravilno programatično načelo, a se ne more izvajati v vsakdanjem življenju, če se ne izdajo drugi izvršilni zakoni.

»Prav zaradi prirojenega čuta zakonitosti, ki našo skupino vodi v vsem delovanju, menim, da je treba vsebino pisma grajati. S takšnimi metodami se manjšinski pro-blem prav gotovo ne bo mogel rešiti in urediti, prav tako pa se ne bosta mogli doseči in utrditi mirno sožitje in plodno sodelovanje med narodnostnima skupina-ma, ki živita v naši občini, kar pa je bilo, je in ostane eden glavnih ciljev našega dela.«

Demokristjanska svetovavca Lenarduzzi in dr. De Rinaldini sta predlagala županu, naj ne pošlje odgovora dr. Mazzi, temveč naj skuša zadevo urediti z osebnim razgo-vorom. Svetovavec Lenarduzzi se je v svo-jih izvajanjih skliceval na recipročnost in trdil, da Slovencem pravzaprav nič ne manj-ka, dr. De Rinaldini pa je skušal dokazo-vati, da se z naseljevanjem beguncev ne raznarodujejo Slovenci v nabrežinski obči-ni.

Županov odgovor je že bil dostavljen na pristojno mesto.

NOVA DEŽELA

Po dolgih polemikah je posebna parla-mentarna komisija za ustavne zadeve odo-brila zakonski osnutek za ustanovitev de-že Furlanija-Julijska Krajina. O predlogu bo začela zbornica razpravljati že v ponedel-jek. Novo deželo bodo sestavljale: Tržaško ozemlje z 297 tisoč prebivavci, goriška po-krajina s 133 tisoč prebivavci in videmska pokrajina z 800 tisoč prebivavci. Ta bo raz-deljena poleg videmskega še na okrožje Pordenone in Tolmezzo. Nova pokrajina bo torej imela približno en milijon in dvesto tisoč duš. Za glavno mesto dežele je izbran Trst. Število deželnih poslancev je določeno na 61, ki bodo takole razdeljeni: Trst 15, Gorica 7, Videm 21, Pordenone 12 in Tol-mezzo 6.

Za volitve je določenih pet volivnih okro-žij, ki odgovarjajo peterim sodnim okrož-jem. Na vsakih 20 tisoč prebivavcev in ulo-mek nad 10 tisoč je določen po eden de-želni poslanec.

Videmčani so vsi razburjeni zato, ker so razcepili pokrajino na tri dele in pa ker ni Videm postal glavno mesto dežele, čeprav bi moral biti po številu prebivavcev. Kot majhen obliž predvideva osnutek, da bodo deželni odborniki (nekaki »ministri«) mo-gli imeti svoje urade tudi izven glavnega mesta.

Za Slovence v Italiji, ki bodo vsi spadali v ozemlje nove dežele, pa zakonski načrt ne upošteva nobenega posebnega stališča. Spominja se nas le tretji člen, ki na splošno govori, da je v deželi priznana enakost

pravic in ravnanja z vsemi državljani ka-terekoli etnične skupine in da se bodo ču-vale njihove etnične in kulturne značilnosti. Če bo ostalo vse pri takih splošnih določi-ljih, ne bo imela naša etnična manjšina no-benega samostojnega manjšinskega zastop-nika v deželnem svetu.

Večina strank, od socialistov do misinov, je že izrazila svoje nezadovoljstvo s pred-loženim osnutkom. Predno bo pa prišlo do dokončnega izglasovanja v parlamentu in senatu, bo poteklo še najmanj šest mesecev.

TRŽAŠKI VELESEJEM

Včeraj dopoldne je poštni minister Cor-bellini svečano odprl XIV. tržaški velese-jem. Na velesejmu razstavlja svoje tipične izdelke 28 držav. Med njimi jih je z Jugo-slavijo devet, ki se bodo predstavile s ko-lektivnimi razstavami. Vseh tujih razstav-ljalnih podjetij je 522. italijanskih pa 531. V okviru velesejma bo tudi XI. mednarod-na razstava lesa, kjer sta najbolj udeleženi Jugoslavija in Avstrija, ki bosta imeli tudi vsaka svoj posebni razstavní dan.

Razporeditev razstavišča je približno takšna kot vsako leto. Novost je veliko »sonce«, ki tudi ponoči razsvetljuje raz-stavne prostore — kot simbol bodočega gospodarskega napredka v Trstu.

Beneška Slovenija

SPJETAR

Nove maše so bile in bodo za naše kraje eden tistih dogodkov, ki se najbolj živo vtisnejo v spomin in čustvovanje našega ljudstva. Novomašnik je pomenil vedno nov steber za duhovno in domačinsko življenje naših vasi. Zato so novomašna slavlja pri-vabila vse ljudi iz domače vasi in iz vse okolice. Tako bo tudi letos.

Na praznik svetega Petra in Pavla bosta namreč posvečena dva naša rojaka za du-hovnika. Eden je g. Jožef Duš, doma iz Porčinja. Novi dušni pastir je sin revnega rudarja, ki je umrl že pred štirimi leti. Drugi se pa piše Marij Hvalica, doma iz preproste kmečke družine v Kravarju nad Svetim Lenartom. Oba bosta darovala novo mašo vsak v svojem rojstnem kraju prvo nedeljo v juliju.

Kmalu jima bo sledil pred oltar tudi naš domačin Bepo, to je Jožef Čedermac iz Petjaga. Letos bo posvečen za subdiakona. Obema novomašnikom in še bodočemu povrhu vošči naše ljudstvo, da bi ga vodili po pravi poti v prid njih dušnega in teles-nega blaga.

RAJBELJ

Pred desetimi dnevi je obiskal naše me-sto in rudnik podtajnik za industrijo in trgovino Vittorio Cervone. V velikem sprem-stvu, v katerem sta bila tudi videmski prefekt in trbiški župan, si je natančno o-gledal vse rudniške naprave nad in pod zemljo. Zastopnik podjetja »Raibl« inženir Nogara je gostom razložil začetke svinče-nega in cinkovega rudnika, ki segajo daleč nazaj v rimske čase. Rudne sklade so pa začeli industrijsko izrabljati šele v začetku prejšnjega stoletja. Od meseca avgusta 1960. leta dalje se je pa izkopavanje in predelovanje rude postavilo popolnoma na novo, deloma na avtomatizirano podlago. Rudnino razdrobijo že na mestu izkopava-nja in jo z mehaničnimi vozički spravijo na plan in v plavže. Vsako uro pride na površ-

PEC

Pri nas in v okolici opazamo, da koleradski hrošč vedno bolj napada krompirjeve nasade. Sredstev proti temu škodljivcu je precej na razpolago, a počasi se ne bodigatreba kar privadi strupu.

Lansko leto so naši kmetovavci uporabliali še precej uspešno sredstvo proti škodljivcu. Letos je pa kmetijski inšpektor razdelil med posestnike neki »Mirmiloks«, ki pa koristi kot Blažev žegen. Ljudje se trudijo in škropijo, hrošča je pa zmeraj več. Zdi se, da tisto podjetje od katerega država odkupuje to sredstvo, spravlja velike dobičke v žep, kmetje se pa zaman trudijo. Potrebno bi bilo, da bi kmetijski inšpektorat v prihodnje malo bolj pazil, kakšna sredstva nudi kmetovavcem v obrambo proti škodljivcem.

GLEDALIŠČE V GORICI

V nedeljo popoldne in zvečer je tržaško gledališče gostovalo v Gorici z madžinsko igro »Plesoči osliček«. Igra je vsebinsko zanimiva ne samo za mladino, ampak tudi za starejše. Igravci so jo zelo dobro podali.

Kljub nedeljskemu poletnemu popoldnevu, ki ni prav ugoden za gledališke predstave v zaprtih prostorih, se je nabralo še precej ljubiteljev odra.

- Hanalska dolina

je 140 ton rudne snovi, ki se po izpiranju in žganju spremeni v cinkovo in svinčeno rudo s 70 odstotki čistega svinca. Vsako leto odprejo do osem novih rogov pod Kraljevo goro in Rajbeljskim jezerom. Danes je v rudniku zaposlenih 570 delavcev in približno sto uradnikov.

Državni podtajnik se je spustil s spremstvom 540 metrov globoko pod zemljo, kjer je občudoval moderno rudarjevo delo. Bržkone pa ni videl vseh naprav in tistih rogov, kjer še vedno pojeta kramp in lopata nevarno rudarjevo pesem. Zanimal se je tudi za odkup podzemnega bogastva, ki ima že več let stalne cene na mednarodnem tržišču v Londonu. Podjetje tvori enoto z rudarskim koncernom, ki ima rudokope tudi v Franciji in Maroku. Zato je tem bolj čudno, da si mora delavstvo od časa do časa s stavko priboriti boljše delavske pogoje.

Podjetje in delavci upajo, da bo podminister tudi v Rimu podprl želje rajbeljskega rudnika, ki je eno največjih gospodarskih edinic videmske pokrajine.

TRBIŽ

Prejšnjo nedeljo se je že začel prelivati skozi Kanalsko dolino prvi tok nedeljskih izletnikov. Z različnimi prevoznimi sredstvi so hiteli Nemci in Avstrijci proti Karniji, Benečiji in morju. Prva postaja je pa še vedno Trbiž ali kaka vas v naši dolini, kjer se oskrbe s pijačo in sadjem za nadaljnjo pot. Priznati pa je treba, da je število turistov manjše kot prejšnja leta. Poznajo se določene omejitve in slabo politično vzdušje. Zato pa še gospodarstvo trpi.

Opaza se tudi, da je v naših vaseh vedno manj stalnih letoviščarjev, ki so za daljšo poletno dobo iskali predvsem oddiha in miru. Pritožujejo se, da je še pred leti tako spokojna Kanalska dolina postala preveč hrupna.

DOBERDOB

V nedeljo bomo poslušali naše malčke. Nastopili bodo pri zaključni šolski prireditvi s petjem, prizori in deklamacijami. Vse se nastopa ne samo naši šolarčki, ampak tudi starši, ki radi vidijo, če njih otroci pokažejo tudi izven šole, kaj znajo. S takimi prireditvami se tudi utrdi vez med šolo in starši. Zato so starši prav hvaležni učiteljstvu in gospodični organizaciji, ki se tako trudijo.

V vasi imamo tudi klekljarsko šolo. Tečaj, ki je za naša dekleta zelo potreben, bi se mogel precej razviti, če bi se poskrbelo za ugodne prostore. Najbolje bi bilo zgraditi lastno poslopje. Nekaj se sliši, da bo to šlo, če občina odstopi zemljišče za stavbo. Potem bi morda utegnili misliti tudi na kak gospodinjski tečaj, ki bi pa moral biti stalen, to se pravi, da bi se moral ponavljati vsako zimo.

Ta teden se je mudila pri nas snemalna skupina tržaškega radia. V nedeljo ob 18.30 bomo slišali v seriji »Goriških obiskov« prof. Bednarika tudi opis Doberdoba in naših ljudi.

STEVERJAN

Prav gotovo ste že slišali o ne preveč spodbudnem dogodku, ki se je odigral v pričo šolskih otrok med eno izmed naših mater in gospo učiteljico. Ni naš namen preiskovati, kdo ima prav. Bržkone bo, kot je vedno, resnica na sredi. Samo to nam ne ugaja, da se sploh more kaj takega primeriti.

Če že moramo kaj o šoli govoriti, omenimo raje to, da še ni na poslopju slovenskega napisu. Menimo, da bi že bil čas, da se kakor povsod drugod postavi še slovenski napis.

Treba je pa še nekaj povedati, kar peče mnoge izmed naših staršev. Imamo namreč otroški vrtec. Naši malčki sede in se igrajo v vrtcu, a včasih ne razumejo kar jim vrtarica razlaga. To je pa samo po sebi umevno tam, kjer učiteljica uporablja en jezik, malčki pa znajo po materi in očetu drugega. V takšnih primerih je pač treba takoj narediti red.

ŠTMAVER

Danes pa ne bomo govorili samo o naših cestah, ki so še vedno v tako razritem stanju, kot so bile. Naši ljudje so vedno bili in so še ukaželjni in dostopni tudi za kulturne pobude. Zelo radi so tudi brali; saj so imeli prav v tem oziru skrbne dušne pastirje in učitelje. Prosvetno življenje je vzorno kličlo tudi po prvi svetovni vojni, prav tako tudi pevski zbori, ki so nastopali enotno. S petjem v cerkvi se moramo tudi danes pohvaliti, le drugo bolj šepa. Morali bi imeti stalno knjižnico, da bi zlasti mladini prišlo v roke dobro čtivo in ne samo plehke ilustrirane tujejezične revije.

Pobuda za branje je morala priti od drugod. Pred desetimi dnevi so pripeljali v vas potujočo knjižnico Državne knjižnice v Gorici. Predvajali so tudi film v zvezi z dobro knjigo. Take pobude pozdravljamo, zlasti pa danes, ko si posameznik ne more omisliti dragih knjig.

STANDREŽ

Ze več let niso v naši fari zvonovi slovesno pritrkovali za svečanost svete birme. Letos so jo pa naši mali zopet čakali. V nedeljo, 24. junija, bo prišel k nam novi nadškof in bo podelil našim otrokom zakrament sv. birme. V cerkvi, na koru, v družinah naših birmancev in vsa župnija se pripravljamo na ta veseli dogodek.

Pri nas so ljudje po večini zdrave korenine. Pogrebov ni dosti, vendar smo pred enim tednom pokopali soseda Alberta Nanuta, ki je učakal 70 let. Po poklicu je bil železničar in je moral pod fašizmom službovati v notranjosti države. Ko se je vrnil po vojni domov, si je zaželel počitka in je stopil v pokoj. Naj pa zdaj uživa v miru večni pokoj!

ŠOLSKI USPEHI

Slovenski srednješolci so letos pokazali sledeče uspehe.

IV. GIMNAZIJA. Izdelali so: Kosič Marija, Križman Dušan, Pahor Angel, Prinčič Jožef, Valentinčič Emil. Popravne izpite ima 8 dijakov. Zavrtnjena dva dijaka.

V. GIMNAZIJA. Sedem dijakov pripuščenih k sprejemnemu izpitu v I. licej.

I. LICEJ. Izdelal: Pelizzo Lucijan. Popravne izpite imajo štirje dijaki.

II. LICEJ. Izdelali: Lavrenčič Marjan, Tommasi Daša. Popravne izpite imata dva dijaka.

III. LICEJ. Pet dijakov pripuščenih k zrelostnemu izpitu.

I. UCITELJSKE. Izdelali so: Lasič Marija in Mauri Natjuška. Popravni izpit imajo štirje dijaki.

II. UCITELJSKE. Izdelal: Klanjšček Vladimir. Popravni izpit imata dva dijaka. Zavrtnjen en dijak.

III. UCITELJSKE. Izdelala: Rožič Nives. Popravni izpit imajo štirje dijaki.

IV. UCITELJSKE. Pet dijakov je pripuščenih k učiteljskemu usposobljenostnemu izpitu.

Na Nižji srednji šoli v Gorici so izdelali sledeči dijaki.

I. razred: Černic Benjamin, Ferfoglia Stanislav, Ferletić Savino, Kranner Marijan, Marassi Ivan. 10 dijakov ima popravne izpite; 4 dijaki so bili zavrtnjeni. — Bregant Marta (odlič.), Bric Ramira, Graver Jožefa, Graver Savina (odlič.), Leban Mirjam, Lucchesi Ana, Medves Jožica, Mikulus Sonja, Mikulus Jožefa, Plesničar Nežica, Primožič Ana, Sever Vanda (odlič.), Strosar Antonija, Znidarcic Silvana (odličjakinja). 8 dijakinj ima popravne izpite; ena je bila zavrtnjena.

II. razred: Baša Danilo, Bensa Marjan, Komjanc Robert, Kustrin Ljubo, Makuc Bogdan. 11 dijakov ima popravne izpite. — Blasi Kazimira, Bresciani Nevina (odlič.), Calligaris Nadja, Klanjšček Adrijana, Komjanc Agata, Koren Marija (odlič.), Malic Milena, Peljhan Silva, Primozic Ida, Zavadlav Majda. 7 dijakinj ima popravne izpite.

Na Stokovni šoli v Gorici so izdelali sledeči dijaki.

I. razred: Brisco David, Butkovič Bogdan, Hoban Edvard (odlič.), Klanjšček Vojko, Mavrič Marjan, Muzic Feručo, Nanut Bruno, Pahor Cvetko, Tomsic Stanislav. 19 dijakov ima popravne izpite; 4 so bili zavrtnjeni. — Beuzer Marija, Cotič Nevenka, Curcio Ivica, Devetak Danica, Devetak Romana, Frandolič Ana, Koren Ana, Koren Branka, Koren Lilijana, Koren Marija, Leghissa Loreta, Medvešek Vladimira, Paoletti Katica, Pavletić Alma, Pavletić Dorica, Persolja Gabrijela, Peterin Ida in Škorjanc Alma. 7 dijakov ima popravne izpite.

II. razred: Ferletić Jožef, Gergolet Roman, Klemse Benjamin, Laurenti Silvan, Paulin Martin, Petjan Franc, Pittoli Silvan. 15 dijakov ima popravne izpite; 4 so bili zavrtnjeni. — Brani Ana, Cibič Marija, Drufovka Tatjana, Ferletić Bruna, Hlede Marta, Knez Alda, Miklus Jožefa, Nanut Nadja, Pahor Klavdija, Rutar Jolanda, Seculin Cascia. 7 dijakinj ima popravne izpite; ena je zavrtnjena.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Odpri so Beneško Biennalo

V soboto so v navzočnosti predsednika republike Segnija uradno odprli beneško umetnostno bienalo. Na njej so zastopani umetniki iz 26 držav, ki razstavljajo skupno okrog 4.000 del. Večina držav ima na bienali lastne paviljone, med njimi tudi Jugoslavija. Jugoslavijo zastopajo štirje umetniki, med katerimi sta dva Slovenca. Kipar Janez Bernik je dobil tudi eno izmed 16 uradnih nagrad.

Letošnja bienala hrani za obiskovalce poleg resničnih umetniških užitkov tudi marsikakšno presenečenje drugačnega značaja. Eno takšnih presenečenj je pripravil takojmenovani kipar Šved Per Olof Ultvedt, ki je zadnje dni osebno zbiral skupaj čudno leseno ogrado s kolesi in prenosnimi jermeni. Končno se je začel ta čudni stroj gibati in zaslišalo se je zvenketanje. Po njem je namreč razobesil Ultvedt prazne steklenice piva, ki se pri vrtenju zavajajo.

V ruskem paviljonu so obešene slike, ki poveličujejo kolhoze, videti pa je tudi marmornate doprsne kupe možakov z dolgimi bradami. V primeri s to rusko razstavo se zde vse druge čisto avantgardistične.

Italija je dobro zastopana s sijajnima retrospektivnima razstavama Marija Sironija in Artura Martinija. Poleg tega bo predstavljenih še 60 italijanskih modernih umetnikov. Prvi vtis kritikov je bil, da je italijanska umetnost letos bolj in bolj uravnotežena predstavljena kot na prejšnjih bienalah in da je splošna raven bienale višja.

Mednarodno razsodišče 31. beneške bienale je sklenilo nagraditi s 16 nagradami naslednje umetnike:

Nagrado 2 milijona lir, ki jo je določilo predsedstvo ministrskega sveta za kakega tujega umetnika, dobi francoski slikar Alfred Manessier; dvemilijonsko nagrado predsedstva ministrskega sveta, določeno za kakega tujega kiparja, dobi švicarski kipar Alberto Giacometti; dvemilijonsko nagrado beneške občine, določeno za italijanske slikarje, si delita Giuseppe Capogrossi in Ennio Morlotti. Enako nagrado beneške občine in pokrajinske uprave, namenjeno kiparjem, pa si delita Aldo Calò in Umberto Milani. Polmilijonsko nagrado prosvetnega ministrstva, določeno za tuje grafike, dobi argentinski umetnik Antonio Berni, enako nagrado, namenjeno italijanskim grafikom, pa Antonio Virduzo. Nagrado David E. Bright Foundation iz Los Angelesa v znesku pol milijona lir dobi britanski ki-

par Humbert Dalwood. Nagrado v enaki višini in iste ustanove, namenjeno slikarjem pod 45. letom, ki še niso bili nagrajeni na beneški bienali, pa prejme Japonec Kumi Sugai. Nagrado Brightove ustanove za še nenagrajene kiparje pod 45. letom je dobil italijanski kipar Giò Pomodoro. Nagrado v znesku 100.000 lir Brightove ustanove za še nenagrajene grafike pod 45. letom dobi Francoz James Guitet. Odkupno nagrado milijon lir založnika Giulia Einaudija so prisodili britanskemu slikarju Ceriju Richardsu za sliko »Počasi vstaja megla«. Nagrado Cardazzo v znesku pol milijona lir je dobil nemški slikar Emil Schumacher, odkupno nagrado pol milijona lir nekega zbiratelja moderne umetnosti iz Turina pa italijanski slikar Giuseppe Ajmone. Odkupno nagrado v znesku 400.000 lir keramične družbe Richard - Ginori iz Milana, določeno kake-mu italijanskemu umetniku za sliko figurativnega značaja, prejme Giuseppe Banchieri za delo »Okno na morje«. Nagrado družbe FIAT iz Turina v znesku 200.000 lir so dali braziljski slikarki Isabel Pons, nagrado »Arthur Lejwa«, ustanovljeno v New Yorku in ki znaša milijon lir, določeno za slikarja, mlajšega od 40 let, ki se prvič udeležuje beneške bienale, je dobil slovenski slikar Janez Bernik.

Ob koncu je izrazilo razsodišče željo, da bi pravilnik bodočih bienal določil nagrado tudi za celotno življenjsko dejavnost kakega umetnika, ali pa tudi za kakega manj znanega umetnika, katerega delo pa mnogo obeta.

Poleg teh uradnih nagrad beneške bienale pa so podelili še celo vrsto drugih nagrad, katere so podeljevala druga razsodišča, prav tako sestavljena iz strokovnjakov raznih narodnosti in mednarodnega slovesa. Nagradi po 1 milijon lir mednarodnega instituta za liturgično umetnost sta dobila francoski slikar Alfred Manessier in italijanski slikar Bruno Saetti. Milijon lir istega instituta za liturgično umetnost je dobil tudi tržaški kipar Marcello Mascherini. Tri četrt milijona lir istega instituta prejme kipar Luigi Brogini, pol milijona lir pa švicarski kipar Albert Schilling. Nagradi po četrt milijona lir za grafiko sta dobila tudi grafika Brazilca Gilvan Sarnico in Norvežan Rolf Nesch. Nagrado »Bepi Longo« v znesku pol milijona lir je dobil mladi slikar Alberto Gianquinto. Nagrado beneške ustanove Omero Soppelsa prejme slikar Renato Bozato, nagrado UNESMO, namenjeno dvema slikarjema, od katerih dobi 1000 dolarjev za pravico do reprodukcije njunih slik, prejmeta danski slikar Henning Pedersen in kanadski slikar John Paul Riopelle. Nagrado ENAPI v znesku četrt milijona lir za mozaike je dobila Andreina Rosa, nagrado ENAPI za keramike pa Pompeo Piarezzola. Nagrajeni so bili še Luciana Ceschia za keramike, Francesco Adolfo za jedkana stekla, Anzolo Fuga za slikana stekla, Romualdo Scarpa za mozaike, Katerina Sandi Biondi za keramike, V. A. Cocever za mozaik, Vinicio Cianello za osnutek mozaika na lepenki in Paolo De Poli za email.

Nova opera De Falle

Milanska Scala je zaključila svojo letošnjo sezono s svetovno krstno predstavo opere »Atlantida, scenska kantata«. Opero je zložil pokojni Manuel de Falla, ki pa je ni utegnil dokončati. Dokončal jo je njegov učenec Ernesto Halffter.

Idejo za opero »Atlantida« je dobil De Falla v neki pesmi Giacinta Verdagerja. V njej se mešata zgodovina in legenda. Povečuje pa Kristofa Kolumba in slavo Španije. V operi vidimo Kristofa Kolumba kot dečka, ki se po brodolomu reši na neki neznan otok na Oceanu. Tam sreča starega modrijana, ki mu pripoveduje legendo o potopljeni celini Atlantidi. Atlantida je bila domovina gigantov, ki so hoteli napasti nebo in se polastiti božjega prestola. Bog jih je kaznoval s tem, da je potopil skrivnostno deželo Atlantido. Njen zadnji kos, ki je bil rešen pogube, predstavlja po prividih pesnika Španija. Kolumb je pozneje poklonil kraljici Elizabeti novi svet ali pravzaprav na novo vstalo Atlantido.

Manuel De Falla je zlagal to svojo opero od leta 1926 do leta 1946. Italijanski kritiki zelo hvalijo opero in pravijo, da je glasba v njej jasna in enotna, brez vsakeršnega virtuoizma. Za uprizoritev je vladalo veliko pričakovanje. Že pred dnevi so prišli v Milan glasbeni kritiki največjih italijanskih in tujih dnevnikov, ki so prisostvovali zadnjim preizkušnjam. »Atlantida« je dirigiral ameriški dirigent Thomas Shippers. Režirala je Margerita Wallmann, medtem ko je scenografijo ustvaril Nicola Benois. V glavnih vlogah so peli Giulietta Simionato, Teresa Stratas in Lino Puglisi.

IZRAELSKI FESTIVAL

V Izraelu bodo priredili letošnje poletje velik festival, ki bo trajal od 15. avgusta do 10. septembra. Predstave in prireditve bodo v treh mestih, in sicer v Jeruzalemu, Haifi in Tel Avivu. Ta festival je zadobil že tradicionalni značaj. Začeli ga bodo nastopi ljudskih folklornih skupin in judovsko-jemniškega plesnega orkestra »Inbal«. Končal pa se bo z uprizoritvijo Haendlovega »Juda Makabejca«. Na sporedu festivala so še poleg tega »Kiob« Luigija Dallapiccole, krstna uprizoritev igre »Preprokova vizija«, katere avtor je Paul Ben-Haim, pa tudi večje število koncertov, na katerih bodo med drugimi izvajali Stravinskijeva dela, ki jih bo on sam dirigiral. Orkestri bodo izvajali tudi dela mladih izraelskih skladateljev.

SPET UDAREC PO BASKIH

Guverner baskovske province Guipuzcoa v severni Španiji je prepovedal tradicionalno ljudsko proslavo na čast baskovskemu pesniku Lizzariju. Proslava bi morala biti v nedeljo, 17. junija v mestecu Zarauz. Ta vsakoletna proslava predstavlja praznik baskovskega ljudstva, na katerem deklamirajo Lizzarijeve pemi, nastopajo pa tudi najboljše folklorne baletne skupine iz Baskovskih dežel. Na proslavi se navadno zbere na tisoče ljudi iz province Guipuzcoa in Biskaja.

ODKRILI SO SALOMONOVO TRDNJAVO

Skupina izraelskih arheologov je odkopala v kraju Oel Arad, vzhodno ob Beershebe, v puščavi Negev, nekdanjo Salomonovo trdnjavo. Bila je popolnoma prekrita s peskom. Zgradili so jo pred 4800 leti na kraju, kjer je nekdanj stalo biblično mesto Arad. Trdnjava je varovala kralju Salomonu trgovinski monopol med Palestino in Egiptom. Dosedanja odkopavanja so odkrila številne predmete in dokumente iz tistega časa, ki so po večini zelo dobro ohranjeni zaradi tamkajšnjega suhega ozračja.

Iz kulturnega življenja

• V knjigarni Cappelli na Korzu v Trstu so odprli razstavo knjig, ki jih je izdala založba univerze Cambridge v Angliji. Razstava obsega nad 500 knjig in nudi lep pregled o založniški dejavnosti omenjene založbe. Odprta bo do 23. junija.

• Beneški skladatelj Luigi Dallapiccola je dobil eno izmed petih umetniških nagrad za leto 1962, katero vsako leto podeljuje vlada nemške dežele Severno Porenje - Westfalija.

• Dirigent Thomas Shippers, umetniški ravnatelj festivala dveh svetov v Spoletu, bo dirigiral letos na festivalu Bizetovo opero »Carmen«, Rossinijevo opero »Graf Ory« in Verdijevo delo »La messa da requiem«.

• Velikan moderne glasbe, Igor Stravinski, obhaja svojo 80-letnico. Obhajal jo bo s tem, da bo v hamburški Operi dirigiral svojo opero »Apollo Musagette«. Na njegovo čast bo balet newyorškega mesta sedem večerov zaporedno izvajal njegove »Baletе po grških mitih«.

• V Lausani je umrl v starosti 85 let slavni pianist Alfred Cortot. Pokopali ga bodo v Parizu.

»Donatellovi Davidi« podeljeni

V Rimu so podelili včeraj filmske nagrade »Donatellove Davide« za sezono 1961/62. Nagrade so mednarodnega značaja, ustanovila pa sta jih »Open gate club« in Mednarodni filmski klub pod pokroviteljstvom predsednika republike. Te nagrade podeljujejo vsako leto ob koncu filmske sezone, odločajo pa o njih z glasovanjem člani obeh omenjenih klubov in razsodišče. Vseh glasov je bilo 700. Kar zadeva Italijo, je bila nagrajena družba Cineviz za film »Mondo cane«, ki so ga režirali Jacopetti, Prosperi in Cavara, dalje družba »Dino de Laurentiis« za film režiserja Dina Risija »Una vita difficile«, Ermanno Olmi za režijo filma »Il posto«, Raf Vallone za najboljšo igro v filmu »Pogled z mosta«. Davida za najboljšo žensko igro niso podelili, ker nobena igravka ni dobila dovolj glasov.

Kar zadeva mednarodno filmsko dejavnost, so bili nagrajeni: film »Zmagovavci in premaganci«, Audrey Hepburn kot najboljša igravka za vlogo v filmu »Zajtrk pri Tiffanyju«, medtem ko si delita nagrado za najboljšo moško vlogo Anthony Perkins za film »Vam ugaja Brahms« in Spencer Tracy za

film »Zmagovavci in premaganci«. Razsodišče je nagradilo z Davidom tudi igravko Leo Massari, ker se je odlikovala v interpretiranju filmov »Težko življenje« in »Sanje umirajo ob zori«, ter igravko Marlene Dietrich za vlogo v filmu »Zmagovavci in premaganci«.

—0—

TUDI FILM NI VEČ VAREN PRED NJO

Pisateljica Françoise Sagan se pripravlja, da bo nastopila tudi v filmu. Doslej se je zadovoljevala s pisanjem romanov, po katerih so snemali filme. Zdaj pa bi se rada videla tudi na filmskem platnu. V filmu »Landru«, ki ga posnel Claude Charbol, bo igrala vlogo nekdanje slavne pisateljice Colette. Ta je namreč kot dopisnica nekega pariškega dnevnika prisostvovala leta 1906 sodni obravnavi proti morivcu žensk Landruju. Zato bo tudi Françoise Sagan mrzlično pisala v beležnico med sodno razpravo, ki jo bo videti v filmu. Saganova je napisala tudi scenarij za ta film. Očitno ji začenja primanjlovati idej.

GOSPODARSTVO

Načrtna govedoreja

Naš živinorejec je redil krave za mleko, vole za delo, oboje pa tudi za meso. Tako je imela reja goved pri nas trojno smer: mleko, delo in meso. Danes odpada ena smer, in sicer delo, ker zamenjuje vola in vozečo kravo motor. Ta bo sploh nadomestil vso živalsko delovno silo. Ostaneta torej le dve smeri načrtna živinoreja: mleko in meso.

V rednih razmerah je gotovo najbolj donosna dobra mlečna živina, če dobro izrabljamo obrat pridelo krmno in če ni potrebno dokupovati velikih količin močnih krmil. Seveda mora biti tudi ugodna priložnost za oddajo mleka. Tega pogoja pa pri nas ni, ker stane našega živinorejca liter doma namolženega mleka prav gotovo več kot 50 lir, če bi računali lastno ceno tako, kot jo računajo v modernih kmetijskih obratih. Obresti kapitala, ki ga predstavlja krava: amortizacija neprimičnin in premičnin, ki so potrebne; vse delo z živalmi; vrednost doma pridelane krme in strošek za dokupljeno; zavarovalnina, davki, živinozdravnik itd. Seveda je potrebno na drugi strani upoštevati tudi vrednost morebitnega telea. Pri nas je predrago zbiranje mleka, pa tudi razdeljevanje po družinah. (Za Tržaško snujouča se mlekarska zadruga bo nalefela na premnogo tehničnih težkoč, da pustimo pri kraju organizacijske). Na vsak način bo tudi za bodoče glavna smernica naše govedoreje mlekarstvo, a živinorejci bodo morali skrbno paziti na pasmo in rodove živali, skrbeti za pridelovanje prvovrstne obilne krme v domačem obratu, predvsem z gojenjem primernih travulj, pa tudi z izboljšanjem lastnih senožeti in pašnikov.

Ostane še druga smernica našega govedarstva, to je reja za meso. Naš živinorejec dosedaj ni redil živine samo za meso in tudi ni imel takih posebnih pasem, ki so

specializirane za tako prirejo, kot so v notranosti države pasme chianina, romagnola, marchigiana in še kakšna druga. V drugih državah imajo tudi pasme, ki jih redijo predvsem zaradi mesa. Posebno znane so angleške pasme Angus, Hereford in Shorthorn, francoska Charolaise in še mnoge druge. Za vse te pasme je značilno, da so zelo zgodnje, kar pomeni, da kmalu dozori oziroma, da kmalu dosežejo stanje, ko je njih meso najvišje cenjeno. Najbrž ne bo noben naš živinorejec kupil živali omejenih pasem, pač pa bo skušal opitati telea in junčke, predvsem pa krave, katerih se ne izplača več rediti zaradi mleka. Kako bo pital in s čim, to pa je »drugo« vprašanje. A takih vprašanj je vse polno in preden se pride do pravih odgovorov, se je potrebno mnogo učiti. Kdor pa se ne bo hotel učiti, sploh ni za kmeta. Enkrat so pravili: »je tumpast, a za kmeta bo že«. Take rečenice veljajo danes lahko za različne stanove, a za kmeta ne: Bodoči kmet bo moral poznati fiziko in botaniko, organsko in neorgansko kemijo, moral bo biti mehanik, poznati bo moral zdravstvo, posebno rastlinsko itd., itd. Drugače ne bo šlo.

KOŠNJA IN GNOJENJE

Zaradi prečudnega letošnjega vremena je možno, da bo pridelek krme pičel. Prva košnja je slaba, pri deteljah pa je skoraj zmanjkala ena košnja. Kako odpomoči?

Predvsem je potrebno kositi pravočasno, kar pomeni zgodaj: deteljo, ko se pokažejo cveti, senožeti pa ko začnejo cveteti zgodnje trave, kot je laška ljuljka. Če kosimo v taki dobi, nakosimo okusno in redilno krmno. Če kosimo pozneje, ko so detelje in trave bolj dozorele, se pri sušenju in grabljenju sena radi odtržejo stranski listi, ki so največ vredni in nam ostane mnogo neprebavljivih stebel.

Vse do konca avgusta pa kaže gnojiti po vsaki košnji, če hočemo, da bo krma hitreje rastla. Seveda ne bomo v tem času gnojili s težko topljivimi umetnimi gnojili kot je Thomasova žlindra, pač pa s taki mi, ki takoj učinkujejo. V ta namen pridejo vse do konca avgusta v poštev gnojila, seč in solitri, predvsem apneni in amonijev. Od umetnih gnojil deluje najhitreje seč (urea agricola), ki vsebuje 44% dušika, torej trikrat toliko kot apneni ali čilski soliter. Seči raztrosimo na vsakih 100 m² pokošenega sveta po 1/4 kg; seč je zelo bela drobna sol. Apnenega solitra (nitrato di calcio) ali amonijevega solitra raztrosimo na 100 m² pokošene površine od 1/4 do 3/4 kg. Do konca julija pa lahko gnojimo pokošeni svet tudi s superfosfatom (perfosfatom) in kalijevo soljo (solfato potassa) ali pa s kakšnim sestavljenim gnojilom. Na 100 m² pokošene površine raztrosimo po 2 kg superfosfata in 1 kg kalijeve soli ali pa 2 do 3 kg kakšnega sestavljenega gnojila: PKN, fosfoazoto potassico itd.

Pognojene senožeti dajo mnogo več in bolj tečno krmno kot negnojene: povsod se pokažejo deteljice in človek se vpraša, od kod so prišle. Seveda lahko pognojimo tudi pokošena deteljišča. Tudi tem med letom najbolj koristi soliter.

ŽENA IN DOM

Negovanje mastne kože obraza

Ne jezite se preveč nad mastno kožo ter vedite, da taka koža ostane dalj časa mlada kakor suha koža, da nastopajo pri njej gube kasneje, da laže kljubuje sončnim žarkom ter da odvečna maščoba z leti polagoma izgine.

Mastna koža je lahko dvojna: zelo mastna, ako ima maščoba, ki se tvori v žlezah pod kožo, prosto pot, da prihaja na površje, ali pa da ji je to onemogočeno in se zato tvori pod kožo mastne kepice in številne črne pike.

Koža lahko postane mastna iz različnih vzrokov: zaradi nepravilnega delovanja hormonov, raznih motenj živčnega izvora, nespečnosti, premalo gibanja na svežem zraku, nepravilne prehrane, prebavnih motenj, nepravilnega delovanja črevesja itd. Mastno kožo končno lahko tudi podedujemo, prav tako kot barvo oči ali las.

Dekle, ki ima neprestano mozolje in črne pike na obrazu, je prav gotovo razdražljivo, spi malo, se žalosti za vsako malenkost in ne je ob določenih urah. Da odpravi to svojo napako, mora poskrbeti, da se od časa do časa odpočije med dnevom, da ne menja neprestano svoje volje, da je ob pravem času ter da spi 8 ur na dan, kajti toliko ur je potrebnih, da postane koža gladka in spočita. Ako trpi zaradi nespečnosti, naj si vzame raje kako pomirjevalno sredstvo, kot pa da se neprestano premetava na blazini ter da se znajde končno zjutraj z grdo kožo in temnimi kolobarji pod očmi.

Glede hrane je treba tole upoštevati: vzdrževati se je treba mastnih in močnih jedi, ker taka hrana poveča maščobo v koži. Ako je vaša koža pre-mastna, izogibajte se kruhu, testeninam, sladkorju, maščobi, alkoholu, omakam ter vsem pikantnim jedem. Prednost dajte tisti hrani, ki je bogata z

vitamini in proteini, ki temelji predvsem na zelenjavi, sadju, mesu in ribah. Namesto dveh bogatih obrokov hrane, jemljite raje večkrat na dan male obroke.

Važno je, da koža diha na svežem zraku, soncu in svetlobi. Odpoveste se zato kinu ali zabavam v zaprtih prostorih in izberite si raje sprehod na svežem zraku, seveda, kadar vam to vreme dovoljuje. Tudi razne telovadne vaje pred odprtim oknom zelo koristijo.

Z različnimi kozmetičnimi sredstvi lahko tudi pomagamo mastni koži, da postane zopet normalna, seveda potem, ko smo že prej upoštevali gornja navodila. Za čiščenje kože uporabljate lahko tudi dobro nevtravno milo ter mlačno vodo. Največjo napako pa napravite takrat, kadar hočete z alkoholom posušiti kožo. Ta namreč postane suha samo na površju, medtem ko se v notranjosti nabira maščoba, ker pa ta ne najde proste poti, da bi prišla na dan, se nabira pod kožo v obliki majhnih kepice in črnih pik.

Kar zadeva črne pike vedite, da jih ne smete iztiskati neprestano, ampak samo enkrat na teden, in še takrat jih morate obvarovati pred nohti s kosčkom bombaža. Stiskate lahko samo tiste, ki se tvorijo na licih in bradi, ne smete pa dražiti tistih na nosu.

Ako imate mozolje po obrazu, namažite jih potem, ko ste jih očistili, z nalašč pripravljeno nemastno kremo, ki preprečuje novo tvorbo mozoljev. Ne iztiskajte si jih pa nikoli, ker s tem povečate površino mozolja v notranjost.

In še končno navodilo: izkoristite poletje, svetlobo, sonce, življenje na svežem zraku! Vse to bo v največji meri odpravilo odvečno maščobo na vaši koži in bo mnogo pripomoglo njenemu izboljšanju.

Ondina

Najlepše vrtnice

Na Aventinu v Rimu je velik nasad vrtnic, ki je last občine. Tu so vsako leto razstave novih sort vrtnic. Taka razstava je bila letos 14. maja. Podjetja iz 11 držav so predložile svoje stvaritve v oceno komisiji, ki so jo povečini sestavljali ravnatelji raznih mestnih cvetličnjakov pa tudi drugi strokovnjaki. Predsedoval je komisiji zastopnik francoskega poslaništva v Rimu.

Za velikocvetne vrtnice je dobil prvo nagrado Alain Meilland, lastnik znanega vrtnarstva v Cap d'Antibes (Francija) za vrtnico »Allegro«. Isto podjetje je sedaj zaporedno že tretjič dobilo prvo nagrado. Na razstavi so se prav dobro izkazale še druge vrtnice iste vrste, ki je v prejšnjih letih vzgojila trenutno najbolj cenjene sorte vrtnic kot Soraya, Christian Dior, Grace de Monaco, Pigalle, Cocoricò, Caprice in druge. Vsa ostala udeležena podjetja, med njimi tudi nemško Kordes, ki je v tem oziru največje v Evropi — saj vzgoji letno nad 3 milijone vrtnic — niso odnesla toliko nagrad kot Meilland. Vse njegove vrtnice pa so zelo drage.

R. B.

Peta usode

15.

Vozila je počasneje, da bi ostala čimveč časa v Rajkovi družbi. Od časa do časa je postrani pogledala njegov resni obraz. Hotela ga je vprašati, kaj misli o njej, ali mu je všeč. V podzavesti je Ani občutila, da ni Rajko do nje tako odkritosrčen, kot bi si želela.

»Že tisti dan ko si me rešil iz valov, bi te bili morali povabiti,« se je oglasila Ani, da bi pretrgala mučni molk. »Vedela sem, da bi se prostovoljno ne oglašil pri nas. Zato sem si izmislila to majhno zvijačo. Upam, da ne boš zaradi tega jezen name?«

Pogledal jo je po strani in se nasmehnil: »No, zdaj je že opravljeno. Če dobro pomislim, je bilo kar prav. Včasih gre še bolje brez salonarstva.«

»Seveda, Rajko,« mu je pritrdjevala, vsa vesela, da sliši to iz njegovih ust. Vedno se je bala, da bo napravila kaj, kar mu ne bo všeč.

Ko se je Rajko poslovil, je gledala za njim, dokler ni izginil v hiši. Najraje bi izstopila in tekla za njim. Odkar se je z njim spoznala, je bila vsa izpremenjena. Vedno je občutila neko bojazen. Kako ves drugačen je kot Hari Brenk. Tako nepristopen. Vedno se je bala, da ga bo zgubila.

Ni pa se samo ona bavila v mislih z Rajkom, tudi njena mati je premišljevala o njem. Ko se je hčerka vrnila, ji je priznala: »Odkrito ti povem, da ni gospod Prašnik všeč samo tebi, ampak tudi meni. Je prav prijeten mladenič, zato razumem, da se tako zanimaš zanj.« Ani je molčala. Pravzaprav ni vedela, kaj naj odgovori, ker so jo materine besede spravile v zadrego. Mati pa je spet načela zadevo, ko se je vrnil oče. Tovarnar se je od srca nasmejal, ko mu je v kratkih besedah povedala o obisku.

»To je prav Ani podobno. Gospoda Prašnika spravi sem, ne da bi on slutil.« V smehu je vprašal hčerko: »Mu ni bilo neprijetno, da si ga tako okoli pripeljala, Ani?«

»Sprva mu ni bilo prav, očka, a to me ni brigalo. Dosegla sem pa le, da ga je mama spoznala. Pravzaprav bi ga bila že lahko ob tvojem rojstnem dnevu, ko je bil Rajko povabljen na slavo.«

»Že, Rajko,« se je nasmehnil Lipič. Nasmeh se je kazal zadovoljnost, kajti že dopoldne mu je govoril glavni inženir o Rajku Prašniku. Hvalil ga je na vso moč in potrtil tovarnarjevo sodbo o mladem inženirju.

»Ne spomnim se, da bi bila videla gospoda Prašnika tisti večer pri nas,« je gospa odgovorila hčerki. »Toliko povabljenec je bilo.«

»Seveda, Neda, sicer pa to ni važno.« Njegov pogled je ošinil hčerko, ki se je v zadregi izgovarjala, da ima še nekaj nujnih opravkov.

»Mislim, da se midva nimava kaj upirati, Neda,« se je Lipič obrnil k ženi, ko je hčerka odšla. »Pri Ani ni to samo slama, ki zagori. Gospod Prašnik je pa tudi v vsakem pogledu spoštovanja vreden. V svojem poklicu je mož na mestu. Kaj to danes pomeni, veš sama.«

»Da, Vilko, vem vse in ti nočem niti ugovarjati. Morda imaš prav in vem, da tudi Anine volje ne boš zlomil. Saj je dovolj jasno povedala.«

Mož se je nasmehnil: »Prav sedaj mislim na to, kar si že večkrat načela. V prihodnjih dneh bom govoril z odvetnikom glede pohčertve. Gotovo bodo hitro dovolili, ker ni postavnih ovir v tem primeru. Ani bo potem tudi pravno priznana za mojo hčer in dedinjo.«

»Pusti sedaj te besede,« je gospa vznemirjena padla v besedo. »Veš, zakaj hočem, da bi Ani nosila tvoj priimek.« Zamišljeno je gledala v tla. »Je še nekaj drugega, Vilko. Ani je vsa navezana nate.«

»Pusti, da naredim po svoje. Tudi zadeva s Prašnikom bo gotovo srečno potekla.«

Tovarnar je tudi naslednje jutro premiš-

ljeval o zadevi. Proti svoji navadi se je odpravil peš v tovarno. »Točno opoldne me pa čakajte pri izhodu,« je opozoril soferja.

Pri prvih korakih se je skušal malce raztresti. Potem pa je začel s povešeno glavo razmišljati. Nenadoma je ugledal obraz, ki ga je že pred nekaj dnevi začel vznemirjati.

»Dobro jutro,« je skoraj proti svoji volji pozdravil, ko je srečal Dragico. Postala je vsa rdeča in vznemirjena, kakor tovarnar ko je stala tik ob njem.

On se je pa brž znašel in ji je prijazno rekel: »Kos poti greva lahko skupaj, samo bolj počasi morate hoditi.«

Zadnje besede sicer niso bile prav resnične, toda skušal je pridobiti na času, preden bosta prišla do tovarne, da si bo na jasnem, kar mu je že dolgo časa ključalo v glavi.

»Veste,« ji je dejal, »spominjate me na nekega človeka.« Pogledal je dekle po strani. »Kako se že pravzaprav imenujete? Vor-nik, če se ne motim.«

»Prav tako,« gospod Lipič.«

»Mislim, da je to ime tukaj zelo redko. Gotovo ste iz okolice?«

»Iz majhne vasi Tihi dol.«

»Ah, od tam ste?« Občutil je, da ga nekaj davi v grlu in da mu glas trepeče. »Saj vem, kje je...« Nadaljevati ni mogel, bil je preveč presenečen.

Dragica se je čudila in si ni mogla razlagati gospodarjeve zadrege. »Vem, da imate pri nas krasno posestvo,« se je oglasila prisiljeno, ker se je tovarnarjeva zadrega lotevala tudi nje.

Prikimal je in se šele čez nekaj trenutkov oglasil: »Tako nekam čudno je vse skupaj, prav zares.« Spet se je zazrl v lepi, ozki dekletov obraz. »Vaše poteze me spominjajo na nekoga, na neko žensko.« Umolknil je in se ugriznil v ustne. Iskal je besed in se je spet nemiren oglasil: »Seveda, to je nesmi-sel — podobni obrazi se vedno srečujejo.«

Dragica ni vedela, kaj naj odgovori. Ni razumela tovarnarjevega obnašanja. Ko jo je spet vprašal po imenu, je brez misli povedala svoje krstno ime.

(Dalje)

Pozneje je včasih premišljeval, da je bil v tem prst božji in da si ga je Bog izbral za svoje orodje, da preobrne tok človeške zgodovine. Vendar pa je dolgo trajalo, da je sploh odkril prisotnost Boga v zgodovini. Več kot polovico človeške zgodovine je moral na novo preučiti, preden je našel v zgodovinskem gradivu prvič omenjenega osebnega, krščanskega Boga. Tudi v novejših tisočletjih je prišlo večkrat do tako imenovanih reakcionarnih religioznih gibanj, toda to so bili izbruhi praznoverja, mistike, oboževanja Sonca, tajnih sil ali celo čisto določenih predmetov in živali, izbruhov, ki so se pojavljali nenadno in nekontrolirano zdaj pri preprostih masah, pa spet med intelektualci, kakor da nihče ni imun pred tem. Toda to so obravnavali kot nekako epidemijo duševne bolezni in jo tudi tako zdravili, predvsem z biološkimi posegi, z operacijami možganov, s hipnozo, s prevzganjem ali pri nepopoljšljivih s fizičnim eliminiranjem, po določenem času pa so izbrisali tisti dogodek iz zgodovine. Zdaj pa je iz edinega ohranjenega primera vseh štirih evangelijev spoznal novo podobo Boga, o kakršni ni imel niti pojma in gotovo tudi ne noben drug njegov sodobnik. Predstava krščanskega Boga je bila že pred tisočletji tako popolnoma izbrisana iz zgodovine, da ni pri vsem svojem dotečanju študiju naletel vse dotlej na najmanjšo sled o njej. In če bi se ne bil ohranil tisti edini izvod svetega pisma, bi bila morda predstava krščanskega Boga dokončno ugasnila v zgodovini. Nikdar več bi se ne bila odrazila v nobenem človeškem čuhu tako, kot se je zdaj v njegovem.

Povzatek iz vesolja

E. Z.

64.

Ni se je mogel več znebiti. Začel je mrzlično iskati po najstarejšem materialu v arhivu, in res je naletel še na novo gradivo o drugih verah nekdanjih časov, v katerih se je odražala poloba Velikega, tistega Edinega, vseobsegajočega Boga Stvarnika vsega, kot se odraža sonce v koseh razbitega ogledala, v enem bolj, v drugem manj.

To novo odkritje ga je vsega prevzelo. Kljub temu pa ni pozabil na previdnost.

Se vedno ni živi duši črnil o svojih presenetljivih odkritjih. Skušal je nakopičiti kar največ tega novega znanja s svojih možganih. Nikakih zapiskov si ni mogel narediti, ker iz tajnega državnega arhiva ni bilo dovoljeno odnesti nikakega materiala. Celo obleko je moral zamenjati vsakokrat, kadar je vstopil v zgradbo knjižnice, in preden jo je zapustil, se je moral spet preobleči v straženem oddelku v lastno obleko. Pri tem so številne elektronske oči tipale po njegovi koži in po obleki. Imel je zoprn občutek, da mu vidijo tudi v možgane in da bodo zdaj zdaj dale znak za alarm. Vendar se ni nič zgodilo.

(Dalje)

PREGLED 7. SVETOVNEGA NOGOMETNEGA PRVENSTVA

Častni naslov za Brazilijo

Kot so strokovnjaki predvidevali, je Brazilija ponovno osvojila svetovno nogometno prvenstvo. Stari izkušeni igralci so prepričljivo in preudarno odigrali vsako tekmo in tako vedno odšli z igrišča (razen na prvi tekmi s Češkoslovaško 0:0) kot zmagovalci. Brazilska enajstotica je bila letos zelo močna, zlasti v obrambi (prejela je le 5 golov), napad pa je bil kot vedno zelo razigran (14 golov v šestih tekmah). Brazilija je igrala vse tekme v vedno isti postavi, le Amarildo je v štirih srečanjih zamenjal svetovno znanega napadavca črnca Peléja, ki se je poškodoval. Brazilija je osvojila svetovno prvenstvo z naslednjo postavo: Gilmar; D. Santos, N. Santos; Zito, Mauro, Zozimo; Garrincha, Didi, Vava, Amarildo (Pelé) in Zagalo. Največ golov sta zabila Garrincha in Vava, vsak po štiri; Amarildo je zabil 3 gole, po 1 gol pa sta zabila Pelé in Zagalo. Brazilci so skoraj v vseh tekmah pokazali, da so mojstri žoge; premišljeno so pustili iniciativo nasprotniku, in to posebno v sredini igrišča, ker so bili gotovi, da je njihova obramba nepremagljiva. In tako je tudi bilo. Nato pa so z dolgimi podajalnji spravljali nasprotnikove obrambne vrste v stalno nevarnost. Zgrešili so več golov, toda prej ali slej se je vendarle zgodilo, da je žoga šla v nasprotnikovo mrežo.

Brazilija, ki se je več mesecev pripravljala za to pomembno tekmovanje, je najprej z lahkoto premagala Mehiko (2:0), nato zaigrala neodločeno s Češkoslovaško (0:0); sledile so zmage nad Španijo (2:1), Anglijo (3:1), Čilom (4:2) in nad Češkoslovaško (3:1).

Največje presenečenje predstavlja izreden uspeh Češkoslovaške, ki se je uvrstila na drugo mesto. Večina strokovnjakov je bila mnenja, da bodo Čehi že po prvih srečanjih izpadli iz tekmovanja. Toda Čehi so vse presenetili in po vrsti povsem nepričakovanih zmag dosegli 2. mesto na lestvici. Največ zaslug ima brez dvoma izreden vratar Schroff, ki je odlično branil svoja vrata, a tudi ostali igralci so se častno izkazali. Češkoslovaška je nastopila na svet. prvenstvu v naslednji postavi: Schroff; Lala (5), Novak in Tichy (1); Pluskal, Popluhar, Masopust; Pospichal (3), Scherer, Kvasnak, Kadraha (3), Jelínek (5), Stibrany (3), Adamek (3) in Masek (1 tekmo). Češkoslovaška je bila zelo močna v obrambi in vsi igralci so bili dobro pripravljeni. Napad je bil v glavnih trenutkih odločen in tako je moštvo bilo vseskozi uspešno. Ekipe je najprej presenetljivo premagala Španija (1:0), nato je zaigrala neodločeno (0:0) celo z Brazilijo. Ker si je tako zagotovila vstop v četrtfinale, so igralci igrali brez volje srečanje z Mehiko in izgubili tekmo z izidom 1:3. Toda Čehi so presenetili tako Madžare (zmaga z izidom 1:0) kot Jugoslovane (zmaga z izidom 3:1) in se tako uvrstili v finale. Dobro so se branili proti Braziliji in celo prešli v vodstvo, toda napadalna vrsta Brazilije je bila močnejša od češkoslovaške obrambe in tako se je srečanje zaključilo s porazom (1:3). Češkoslovaška se je vsekakor izkazala kot najboljša evropska enajstotica.

Presenetljiv je tudi uspeh domačinov, ki so se uvrstili na tretje mesto. Čilenci so igrali v vseh tekmah zelo odločno in vedno skušali vsiliti svojo moč. Neusmiljeno so se branili in kruto napadali, ter tako na vsak način, po pravi ali krivični poti hoteli izluščiti zmago. Gledavci so glasno bodrili

Po mnenju strokovnjakov je najlepši nogomet pokazala Jugoslavija, ki se je uvrstila na četrto mesto, čeprav so nekateri upali, da bo igrala finalno srečanje z Brazilijo. Pred svetovnim prvenstvom so mnenja o Jugoslaviji bila deljena. Nekateri so trdili, da bo takoj izpadla iz tekmovanja, češ da sta Sovjetska zveza in Urugvaj preveč trd oreh za mlado jugoslovansko enajstotico. Drugi pa so upali, da bo Jugoslavija zasedla v Čilu prav častno mesto. Proti Sovjetski zvezi je Jugoslavija igrala zelo dobro, čeprav je klonila z izidom 2:0; »plavi« so se zato maščevali nad Urugvajem (3:1) in nad Kolumbijo (5:0). Presenetljivo so premagali tudi Nemce (1:0), klonili pa so pred Češkoslovaško (1:3) in to le na koncu tekme. Tudi zadnje srečanje za tretje mesto se je za Jugoslovane slabo končalo (poraz proti Čile 0:1 v zadnji minuti igre — Markovićev avtogol). Če bi bili Jugoslovani bolj gotovi v obrambi in odločnejši v napadu, bi bila tekma za prvo mesto zelo enakovredna. Toda Marković in ostali so v obrambi večkrat zatajili, Galić in Jerković pa sta zgrešila številne gole. Odlično sta igrala le Sekularac in Radaković, čeprav so se tudi

pa je klonila pred Jugoslovani (0:1). Sovjetska zveza je razočarala. Vsi so pričakovali, da bo Netova enajstotica ovrhala pohod Brazilije. Sovjetska zveza je igrala učinkovito le proti Jugoslaviji (2:0), nato je prišel bled neodločen izid s Kolumbijo (4:4) in tesna zmaga v zadnji minuti proti Urugvaju (2:1); sledi nato poraz proti Čilu (1:2). Strokovnjaki so ugotovili, da je njihova igra zelo elementarna, čeprav so nogometaši vsi dobro pripravljeni.

Kaj bi rekli o ostalih 8 reprezentancah, ki so bile izločene v prvem delu finala? V prvi skupini je presenetila Kolumbija (neodločen izid s Sovjetsko zvezo 4:4 in tesen poraz proti Urugvaju 1:2), Urugvaj pa bi se lahko bolje izkazal. V drugi skupini najdemo Italijo, ki je ključno zaključila sedmo svetovno prvenstvo, čeprav je enkrat zmagala (Švica 3:0), enkrat igrala neodločeno (Nemčija 0:0) in enkrat izgubila (Čile 0:2), in šibko Švico (tri poraze: Čile 1:3, Nemčija 1:2 in Italija 0:3). V tretji skupini je zelo razočarala Španija (poraza s Češkoslovaško 0:1 in Brazilijo 1:2), premagala je le Mehiko v zadnji minuti igre (1:0); presenetil pa je Mehiko (zmaga nad Češkoslovaško 3:1 in tesna poraza proti Španiji 0:1 in Braziliji 0:2). V četrti skupini je razočarala Argentina (zmaga nad Bolgarijo 1:0, neodločen izid proti Madžarski 0:0 in poraz proti Angliji 1:3). Tudi Bolgarija se ni posebno izkazala (neodločen izid proti Angliji 0:0 in poraza proti Argentini 0:1 ter Madžarski 1:6).

Kako bi lahko opredelili letošnje svetovno prvenstvo? Vse enajstotice so bile zelo bojovite in vse so posvečale veliko pozornost obrambi. Zato so se v Čilu borile le obrambe. Igra ni bila na visoki stopnji, ker so vse ekipe skrbele le za rezultat. Tudi Brazilija, dvakratni svetovni prvak, je tako igrala in zato strokovnjaki trdijo, da svetovno prvenstvo ni pokazalo nič posebnega. Dokazalo je le, da je Brazilija še vedno najboljša ekipa na svetu. Novih enajstotice ni. Češkoslovaška je izjema, ker so nogometaši vsi priletni. Čilenci so izjema, ker se je prvenstvo odvijalo na njihovih igriščih, morda edina pozitivna nota 7. svetovnega prvenstva je Jugoslavija, ki je pokazala dobro igranje in nanizala zadovoljive uspehe. Ker je ekipa najmlajša izmed vseh, bo Jugoslavija glavni kandidat za končno zmago prihodnjega svetovnega prvenstva, ki bo čez štiri leta v Angliji.

(dt)

— 0 —

ZLATA KNJIGA SVETOVNIH PRVAKOV

1930: URUGVAJ (Ballesteros; Nasazzi, Mascheroni; Andrade, Fernandez, Gestido; Dorado, Scarone, Castro, Cea in Iriarte).

1934: ITALIJA (Combi; Monzeglio, Allemandi; Ferraris IV., Monti, Bertolini; Guaita, Meazza, Schiavo, Ferrari in Orsi).

1938: ITALIJA (Olivieri; Foni, Rava; Serantoni, Andreolo, Locatelli; Biavati, Meazza, Piola, Ferrari in Colaussi).

1950: URUGVAJ (Maspoli; Gonzales, Tejera; Gambetta, Varela, Andrade; Giggia, Perez, Miguez, Schiaffino in Moran).

1954: NEMCIJA (Turek; Posipal, Kohlmeyer; Eckel, Liebrich, Mai; Rahn, Morlock, O. Walter, F. Walter in Schaefer).

1958: BRAZILIJA (Gilmar; D. Santos, N. Santos; Zito, Bellini, Orlando; Garrincha, Didi, Vava, Pelé in Zagalo).

1962: BRAZILIJA (Gilmar; D. Santos, N. Santos; Zito, Mauro, Zozimo; Garrincha, Didi, Vava, Amarildo in Zagalo).

ostali večkrat dobro izkazali. Jugoslavija je v Čilu nastopila z naslednjimi nogometaši: Šoškić; Durković, Jusuf (5) in Svinjarević (1); Radaković (5), Marković, Popović in Matuš (1); Ankoč (2), Sekularac, Jerković, Galić, Skoblar (5), Melić (2), Mujčić (1), Sijaković (1) in Kovačević (1). Največ golov za Jugoslavijo je zabil Jerković (4), sledijo: Galić (3), Skoblar, Radaković in Melić (1).

V četrtfinalu so izpadle Sovjetska zveza (Čile), Anglija (Brazilija), Nemčija (Jugoslavija) in Madžarska (Češkoslovaška), torej same slavne enajstotice, katere bi se morale po predvidevanjih uvrstiti na prva mesta. Če izvezemo Anglijo, ki je klonila pred močnejšimi Brazilci (1:3), izločitev ostalih ekip predstavlja presenečenje. Kdo bi pričakoval, da bo Sovjetska zveza, po mnenju strokovnjakov glavni kandidat za prvo mesto poleg Brazilije, izgubila proti Čilu? Kdo je upal, da bo Češkoslovaška premagala Madžarsko in kdo je pričakoval, če smo objektivni, da bo Jugoslavija porazila Nemčijo? Oglejmo si izločene ekipe. Anglija je tudi letos, kot je to tradicija, igrala zelo učinkovito. Izgubila je prvo tekmo proti Madžarski (1:2), premagala Argentino (3:1), igrala neodločeno proti Bolgariji (0:0) in odšla porazena iz prvenstva proti Braziliji (1:3). Bilanca Greavesove in Hitchensove ekipe vsekakor ni preveč blesteča. Tudi Madžari niso izpolnili pričakovanja, čeprav so pred začetkom prvenstva le malokateri pričakovali od Albertove ekipe velikih uspehov. Madžari so zelo dobro začeli, premagali so takoj Angleže (2:1) in Bolgare (6:1); nato je napad zatajil in srečanje z Argentino se je končalo nerešeno (0:0). Prišla je nato grenka vest: poraz proti Češkoslovaški 0:1! Nemci so igrali zelo dobro in njihovo izločitev je treba pripisati dobri igri Jugoslovancev. Hallerova ekipa je najprej igrala neodločeno proti Italiji (0:1) nato premagala Švico (2:1) in Čile (2:0); v četrtfinalu

IZIDI TEKEM 7. SVETOVNEGA PRVENSTVA

1. skupina (Arica): Urugvaj — Kolumbija 2:1, SZ — Jugoslavija 2:0, Jugoslavija — Urugvaj 3:1, SZ — Kolumbija 4:4, SZ — Urugvaj 2:1, Jugoslavija — Kolumbija 5:0.

2. skupina (Santiago): Čile — Švica 3:1, Italija — Nemčija 0:0, Čile — Italija 2:0, Nemčija — Švica 2:1, Nemčija — Čile 2:0 in Italija — Švica 3:0.

3. skupina (Viña): Brazilija — Mehika 2:0, Češkoslovaška — Španija 1:0, Brazilija — Češkoslovaška 0:0, Španija — Mehika 1:0, Brazilija — Španija 2:1 in Mehika — Češkoslovaška 3:1.

4. skupina (Rancagua): Argentina — Bolgarija 1:0, Madžarska — Anglija 2:1, Anglija — Argentina 3:1, Madžarska — Bolgarija 6:1, Madžarska — Argentina 0:0 in Anglija — Bolgarija 0:0.

Četrtfinale — Arica: Čile — SZ 2:1, Santiago: Jugoslavija — Nemčija 1:0, Viña: Brazilija — Anglija 3:1 in Rancagua: Češkoslov. — Madžarska 1:0.

Polfinale — Santiago: Brazilija — Čile 4:2 in Viña: Češkoslovaška — Jugoslavija 3:1.

Finale (Santiago) za 1. mesto: Brazilija — Češkoslovaška 3:1, za 3. mesto: Čile — Jugoslavija 1:0.

LESTVICA STRELCEV

1930: Stabile (Argentina) 8 golov; 1934: Nejedty (Češkoslovaška) 5 golov; 1938: Leonidas (Brazilija) 7 golov; 1950: Ademir (Brazilija) 8 golov; 1954: Kocsis (Madžarska) 11 golov; 1958: Fontaine (Francija) 13 golov; 1962: Garrincha in Vava (Brazilija), Albert (Madžarska), Ivanov (SZ), Sanchez R. (Čile) in Jerković (Jugoslavija), vsi po 4 gole.

PREGLED SODNIKOV LETOSNJEGA PRVENSTVA

4 tekme: Letišev (SZ), 3 tekme: Yamasaki (Peru), Gardeazabal (Španija), Dienst (Švica) in Horn (Nizozemska), 2 tekmi: Schwint (Francija), Aston (Anglija) in Davidson (Škotska), sledijo ostali z eno tekmo.

Izdaja Konzorcij Novega lista • Odgovorni urednik Drago Legiša • Tiska tiskarna »Graphis« - Trst,

Zaradi obširnega pregleda 7. svetovnega nogometnega prvenstva odpade v tej številki kronološki pregled ostalih svetovnih prvenstev.

svoje igralce in tako omogočili, da se je njihova enajstotica tako visoko uvrstila na lestvici. Večina strokovnjakov trdi, da bi Čile takoj izpadel iz tekmovanja, če bi se svetovno nogometno prvenstvo odvijalo v kakšni drugi državi. Najboljši igralec Čila je bil napadavec Toro, duša vseh napadov. Ostali igralci so povprečni, čeprav zelo bojoviti in vztrajni. Čile je najprej premagala Švico (3:1) in Italijo (2:0), nato klonil pred Nemčijo (0:2). Toda domačini so povsem nepričakovano odpravili tudi Sovjetsko zvezo (2:1), dobro so se branili tudi proti Braziliji (klonili so z izidom 2:4). Tretje mesto pa so osvojili z zmago v zadnji minuti igre proti Jugoslaviji (1:0).

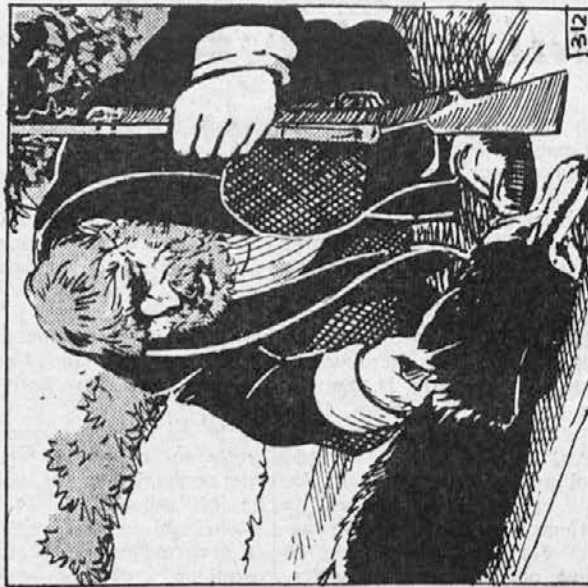
309. Prav tako malo usreha je imel tudi pri iskanju zlata. Zato se je slabe volje odločil, da se bo vrnil v Red Gold City. Zgodaj popoldne je zložil svojo opremo v čoln in odrinil od brega. Prepustil se je mirnemu toku reke. Lagodno se je zleknil, prižgal pipo in položil puško na kolena. Leno je opazoval bregove, da bi morda le našel divjačin.

308. Se preden je legel, je razpostavil meso na različnih krajih. Naslednje jutro je šel pregledovat vabe. Prvi dve sta bili nedotaknjeni, tretje pa ni našel. Že si je zadovoljno pomel roke, ko je zagledal nedaleč stran razcefran kos mesa, poleg njega pa je nedotaknjena ležala kroglica strupa. Jezen je uvidel, da so njegovi lovski načrti splavali po vodi.

307. Preklinjajoč se je Sandy vrnil k svojemu čolnu. V lovu na prebrisana volka ni hotel popustiti. Zato je iz nahrbtnika vzel stekleničko s strupom. Odrezal je pet kosov mesa in v vsakega zavil strupeno kroglico. Oči so se mu zadovoljno svetile. Uporabil je način, s katerim je pomoril že nešteto lisic. V nastavljanju strupenih vab je bil pravi mojster.

312. »Sem te le dobil, hudič stari!« je zavpil in s puškinim kopitom dregnil v Kazanova glavo. Žival se je zganila. Takrat je Sandyju iz obraza izginil izraz zadovoljstva, z osuplimi očmi se je sklonil k svojemu plenu in pogledal. Na iztegnjenem vratu se je zasvetila Kazanova ovrtnica. »Saj to je vendar pes!« je vzkliknil.

311. Kazan je začutil pekočo bolečino v glavi. Padel je na pesek. Siva je skočila nazaj v gozd, saj ni mogla videti, da je njen tovariš obležal na belem pesku. Stekla je četrtil milje proč in čakala, da bo prišel za njo. Čakala je zaman. Kazan se ni več zganil. Sandy Mc Trigger pa je svoj čoln usmeril proti bregu.

310. Proti večeru sta tudi Kazan in Siva, ki sta se pomaknili kakih pet ali šest milij navzdol, prišla k reki. Kazan se je prvi sklonil k vodi. Prav tedaj se je mimo peljal Sandy Mc Trigger v svojem čolnu. Veter je pihal proti njemu in živali ga nista zavohali. Bliskovito je nameril puško in sprožil.

Za
naše
najmlajše

52

PO
POVESTI
J. OLIVERA
CURWOODA
RIŠE:
M. MUSTER